

OPINNÄYTETYÖ

Pestaus vapaaehtoisen hyvinvoinnin tukena partiossa

Joni Heikkinen

Yhteisöpedagogi YAMK

(90 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

(4/2021)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi YAMK

Tekijät: Joni Heikkinen

Opinnäytetyön nimi: Pestausta vapaaehtoisen hyvinvoinnin tukena partiossa

Sivumäärä: 59 ja 17 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Tarja Nyman

Työn tilaaja(t): Suomen Partiolaiset ry – Finlands Scouter ry

---

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan partiossa käytössä olevaa pestaukseksi kutsuttua menetelmää vapaaehtoisen hyvinvoinnin ja jaksamisen tukemisen näkökulmasta. Partion toiminnassa on mukana paljon toiminnan mahdollistavia vapaaehtoisia, jotka sitoutetaan toimintaan pestamalla. Se on partion tapa sitouttaa sekä sanoittaa vapaaehtoiselle tehtävä kokonaisuus johon hän on sitoutunut. Vapaaehtoiset ovat partion toiminnalle elinehto, sillä partiotoimintaa järjestetään sekä ylläpidetään pääasiassa vapaaehtoisten voimalla. Pelkästään Suomessa on tuhansia partion parissa työskenteleviä vapaaehtoisia.

Tilajana tälle opinnäytetyölle toimii Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry, joka toimii Suomessa partion valtakunnallisena kattojärjestönä. Järjestö kattaa alleen 11 alueellista piirijärjestöä sekä noin 750 jäsenyhdistystä eli lippukuntaa ja noin 65000 jäsentä. Partio on yksi Suomen suurimmista nuorisojärjestöistä ja se toimii koko maan alueella.

Opinnäytetyössä tutkitaan sitä, miten pestausta tulisi kehittää, jotta se voisi tukea enemmän vapaaehtoisen jaksamista ja hyvinvointia. Tutkimusmenetelminä tässä opinnäytetyössä käytetään sähköisiä kyselytutkimuksia, sillä koronapandemian takia ei nähty turvalliseksi matkustaa maakuntien välillä. Tutkimuksessa haluttiin myös kerätä materiaalia laajalla otannalla. Tutkimuskohteena toimivat partiota harrastavat keskus- sekä piirijärjestöjen vapaaehtoiset.

Teoreettisena viitekehyksenä tässä opinnäytetyössä käytetään partion kasvatuksellisia materiaaleja sekä Martin P.E Seligmanin PERMA-teoriaa, joka määrittelee yksilön hyvinvointia ja jaksamista. Teoriaa peilataan vapaaehtoisilta saatuihin vastauksiin tutkien sitä, miten pestaus tukee vapaaehtoista valittujen teemojen pohjalta.

Työn tuotoksena syntyi ehdotuksia pestauksen kehittämiseen tilaajalle sekä opas pestaukseen. Oppaan tarkoitus on antaa ohjeita pestaukseen myös muissa yhteisöissä kuin partiossa. Opas sisältää partion pestauksen periaatteet; ohjeita siihen, mistä saa lisää tietoa sekä tämän opinnäytetyön kautta saatuja ajatuksia. Tutkimuksen aikana useasti nousi esille se, että pestaus on hyvä menetelmä vapaaehtoisen tukemiseen vain silloin kun sitä hyödynnetään mallin mukaisesti ja sovitusta pestikeskusteluista pidetään kiinni.

---

vapaaehtoistyö, vapaaehtoiset, jaksaminen, hyvinvointi, partio, järjestöt

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Master of Humanities, Community Educator

Author: Joni Heikkinen

Title: Pestaas in support of volunteer well-being in scouting

Number of Pages: 59 and 17 attachment pages

Supervisor(s): Tarja Nyman

Commissioned by: Suomen Partiolaiset ry – Finlands Scouter ry

---

This thesis examines the method used in Finnish scout organisation, called pestaas, from the perspective of supporting voluntary well-being. Scouting has a lot of volunteers who enable the activities, who are committed to the activities by pestaas. It is a way for the scout to commit as well as tell the volunteer the task to which he is committed. Volunteers are a vital condition for scouting, as scouting is organized and maintained mainly by volunteers. In Finland alone, there are thousands of volunteers.

The client for this thesis is the Finnish Scouts - Finlands Scouter ry, which operates in Finland as the national organization of the scout movement. The organization covers 11 regional district organizations, as well as about 750 member associations and about 65,000 members. Partio is one of Finland's largest youth organizations and operates throughout the country.

The thesis examines how pestaas should be developed so that it can support the volunteer's wellbeing more. Online surveys are used as research method in this thesis, as it was not considered safe to travel between provinces due to the corona pandemic. In the study I also wanted to collect material by a large sample. The research targets volunteers from central and district organizations.

The theoretical frame of reference in this thesis is the educational materials of scouts and Martin P.E Seligman's PERMA theory, which defines various themes that promote the well-being and resilience of individuals. The theory is mirrored to the responses received from the volunteers, examining how pestaas supports volunteers by selected themes.

The output of the work was suggestions for the development of pestaas for the customer and a guide for pestaas. The purpose of the guide is to provide instructions of pestaas for other communities than the scouts. The guide contains the principles of scouts pestaas; instructions on where to get more information and the ideas received through this thesis. During the course of the study, it emerged at many points that pestaas is a good method of supporting a volunteer only when it is utilized according to model and the agreed pestaas discussions are held on.

---

volunteering, volunteers, well-being, Scouting, organizations

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	10
	2.1 Partio organisaationa.....	10
	2.2 Partio vapaaehtoistyönä ja harrastuksena	11
	2.3 Partio elinikäisenä oppimisympäristönä	15
3	OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA.....	18
	3.1 Vapaaehtoisena partiossa.....	18
	3.2 Vapaaehtoisen pesti ja pestisopimus.....	19
	3.3 Tutkimuskohteena vapaaehtoisten hyvinvointi ja jaksaminen	21
4	TUTKIMUSKYSYMYS JA TUTKIMUSMENETELMÄT	25
	4.1 Opinnäytetyön tutkimuskysymys	25
	4.2 Aineistonkeruumenetelmät	26
	4.3 Tutkimusetiikka	29
5	AINEISTON KERÄÄMINEN JA TULKINTA	31
	5.1 Kyselytutkimus	31
	5.2 Delfoi-menetelmä	32
	5.3 Aineiston tulkinta sekä menetelmät.....	34
6	KERÄTYN AINEISTON ESITTELY	35
	6.1 Hypoteesi ennen aineiston keräämistä.....	35
	6.2 Pestattujen vapaaehtoisten kyselyn tulokset.....	37
	6.3 Pestaajille tarkoitetun asiantuntijapaneelin tulokset.....	45

7	OPINNÄYTETYÖN PÄÄTELMÄT, TUOTOS SEKÄ LOPPUSANAT	54
	7.1 Päätelmät ja kehitysehdotukset sekä pieni opas pestaamiseen	54
	7.2 Lopuksi	58
	LÄHTEET	60
	LIITTEET	63
	LIITE 1: Vapaaehtoisten pestaamista koskevan kyselyn kysymykset	64
	LIITE 2: Pestaajien pestaamista koskevan asiantuntijajapaneelin kysymykset sekä väittämät ..	69
	LIITE 3: Saateteksti Microsoft Teams -ryhmiin	72
	LIITE 4: eDelphin etusivun viesti	73
	LIITE 5: Järvi-Suomen Partiolaisten pestisopimus	74
	LIITE 6: Pieni opas pestaamiseen	77

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä käsitellään partion pestaukseksi kutsumaa järjestelmää vapaaehtoisen jaksamisen ja hyvinvoinnin tukijana. Työskentelen tätä kirjoittaessani partion piiriorganisaatio Järvi-Suomen Partiolaiset ry:n tueksi, jossa minun työkenttäni kuuluvat erilaiset koulutukset, tapahtumat, ansiomerkit sekä jäsenrekisterin käytön tukeminen. Työnantajanani toimii Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry, joka kohdentaa työaikaani partiopiiriin käyttöön. Partio on yksi Suomen suurimmista nuorisjärjestöistä. Teen myös tätä opinnäytetyötä työnantajan luvalla, sillä se tukee yhteistä partiota.

Työssäni ohjaan sekä ajoittain johdan vapaaehtoisia päivittäin heidän harrastustensa askareissa. Olen havainnut, että vapaaehtoiset tekevät tehtäviään erilaisilla motiiveilla. Toiset haluavat antaa takaisin organisaatiolle, jolta kokevat saaneensa jotain. Toiset taas haluavat harrastuksen, jolla on heille merkitystä tai jossa voi oppia. Työni on tärkeä tilaajan näkökulmasta, sillä ilman vapaaehtoisia ei ole partiota. Partiota tekevät pelkästään Suomessa kymmenet tuhannet vapaaehtoiset.

Pääasiassa vapaaehtoiset, joiden kanssa työskentelen, ovat täysi-ikäisiä mutta, alle 29-vuotiaita nuoria. Iän perusteella ei kuitenkaan voi raamitella tietynlaista vapaaehtoista (Laitinen 2018, 33). Omien kokemusteni mukaan suuri osa heistä on opiskelijoita, mutta osa toimii myös työelämässä. Moni opiskelijoista haluaa hyödyntää non-formaalialta partiossa hankittua osaamistaan koulumaailmassa. Työelämässä olevat taas haluavat auttaa osaamisellaan partiota tai tehdä jotain ihan muuta kuin mitä työkseen tekevät. Vapaaehtoisilla, joiden kanssa työskentelen, on siis monenlaisia taustavaikuttajia ja kannustimia. Olen moneen otteeseen todennut, että vapaaehtoisten moninaisuus on työni rikkaus.

Päivittäin mietin seuraavaa kysymystä: ”Millaista tukea vapaaehtoinen tarvitsee jaksakseen tehtävässään?” Kuten aiemmin mainitsin, partiota ja ylipäättänsä vapaaehtoistoimintaa tehdään monenlaisilla motiiveilla. Jokainen vapaaehtoinen on yksilö, jolla on erilaisia tarpeita. Millä tavalla minun kuuluisi tukea vapaaehtoista ja missä menee raja? Liika vapaaehtoisten ”hyysääminen” voi johtaa minut ylikuormitukseen sekä liialliseen vapaaehtoisen tekemiseen puuttumiseen. Liian vähäinen tukeminen voi taas johtaa vapaaehtoisen ylikuormitukseen ja toiminnan laadun laskemiseen. Kokemusteni pohjalta totean, että liika tuki ei myöskään palvele ketään. Liika tuki mielestäni tappaa luovuuden sekä onnistumisen riemun. Vapaaehtoinen ei silloin

pääse toteuttamaan itseään eikä luultavasti oppimaan mitään uutta ja saa vain negatiivisia kokemuksia sekä toimintatapoja.

Miksi vapaaehtoisen jaksamista pitää tukea ja miksi tämä kysymys on tärkeä miettiä järjestöissä? Tähänkin on monia syitä, mutta mielestäni kaksi seuraavaa ovat tärkeimpien syiden joukossa. Vapaaehtoiset eivät ole loputon luonnonvara. Jos toiminta näyttäytyy ulospäin laaduttomalta tai siitä leviää negatiivista sanomaa, voivat tekijät loppua järjestöltä tai yhdistykseltä kokonaan. Vapaaehtoiset ovat usein elintärkeitä tekijöitä ja toiminnan mahdollistajia järjestöille (Milbourn, Black & Buchanan 2019, 272). Jokainen tyytymätön vapaaehtoinen on negatiivinen käyntikortti yhteisölle. Pahimmassa tapauksessa yhteisöstä loppuvat vapaaehtoiset tekijät ja toiminta joudutaan lakkauttamaan. Hyvin jaksava vapaaehtoinen on myös yhteisönsä tuottelias jäsen sekä hyvä käyntikortti, joka houkuttelee hyviä tekijöitä mukaan toimintaan (Kanter & Sherman 2017, luku ”The Benefits of a Happy, Healthy Strategy”). Tässä opinnäytetyössä tutkimuskohteena ovat erityisesti piiri- sekä keskusjärjestöissä toimivat vapaaehtoiset. Kokemukseni perusteella niillä tasoilla vapaaehtoisten pestausta on tasalaatuisempaa kuin ruohonjuuritasolla paikallisyhdistyksissä. Tämä tekee tiedosta tasalaatuisempaa sekä yleistettävämpää.

Myös maailmanlaajuinen koronapandemia asettaa uusia haasteita vapaaehtoiskenttään. Miten tukea vapaaehtoista, jonka pitkän ajanjakson työ voi valua hukkaan, kun tapahtumaa ei voidaakaan järjestää? Miten tukea vapaaehtoista, joka joutuu toimimaan epämukavuusalueella etätöimintää järjestettäessä? Tuen tarve on muuttunut, sillä omaa henkilökohtaista elämää haastetaan kaikkialla. Miten tukea vapaaehtoisia, jos omat resurssit ovat ehtymässä koronahaasteiden keskellä? Toimikenttä muuttuu haastavammaksi ja entistä tärkeämmäksi. Tuttu ja turvallinen vapaaehtoisten kanssa työskentelevä henkilö voi olla tärkeä henkireikä monen arjessa.

Pahimmassa tapauksessa vapaaehtoiselle tulee tehtävässään tai harrastuksessaan burnout (suomeksi loppuun palaminen). Burn out voidaan määritellä tilana jossa tunne, henkinen sekä fyysinen paine tulevat yksilölle ylitsepääsemättömäksi taakaksi (Kanter & Sherman 2017, luku ”What Is Burnout, Anyway?”). Tätä ei mielestäni missään tapauksessa pitäisi päästä tapahtumaan vapaaehtoiselle, sillä silloin tukiverkko on pettänyt. Vapaaehtoista ei ole tuettu tarpeeksi hänen tehtävässään.

Henkilön hyvinvointiin vaikuttavat monet tekijät. Muun muassa yksilön toiminta ja sen tarkoitus ovat keskeisiä tekijöitä hyvinvoinnin kannalta. Toiminnalla on aina hyvä olla tarkoitus. Tar-

koituksella tarkoitetaan ajatusta siitä, että tekeminen on tärkeää ja palvelee suurempaan kokonaisuutta (Seligman 2011, 17). Jokaisella hyvällä järjestöllä on tavoite, johon jäsenet voivat samaistua ja pyrkiä asetettujen tavoitteiden kautta sitä kohti (Drucker & Kankkunen 2008, 25). Mielestäni vapaaehtoiselle on hyvä välillä muistuttaa, mihin hänen työpanostaan tarvitaan ja miksi se on tärkeää. Välillä on myös hyvä saavuttaa jotain. Saavutuksilla tarkoitetaan asioita, joita on saatu vietyä loppuun (Seligman 2011, 18). Esimerkiksi erilaiset tapahtumaprojektit saataessa vietyä loppuun voidaan katse siirtää tuleviin haasteisiin sekä kokea hyvää mieltä saavutuksesta. Mielestäni myös yhteiset palaverit sekä pienet palkitsemiset tai rajapyykkien muistamiset auttavat vapaaehtoista jaksamaan tehtävässään sekä tuntemaan itsensä tärkeäksi osaksi yhteisöä.

Opinnäytetyöni keskiössä on vapaaehtoinen ja hänen jaksamisensa. Partio on mielestäni hyvä alusta vapaaehtoistoiminnan tutkimukselle ja kehittämisellä, sillä järjestö on suuri ja levittänyt ympäri Suomea. Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on: “Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista”. Pestaus on partion tapa sitouttaa vapaaehtoinen tehtäväänsä. Avaan tätä tarkemmin kohdassa 3.2. Partio yhteisön tutkimuksesta sekä ohjeistamisesta hyötyy suuri joukko vapaaehtoisia. Unohtamatta muita järjestöjä, jotka voivat hyödyntää jo testattua tietoa toiminnassaan. Voi olla, että jatkan sivujuonteiden tutkimusta tulevaisuudessa.

Työ on merkittävä tilaajalle, koska vapaaehtoiset ovat tärkeitä Partion toiminnan kannalta. Ilman vapaaehtoisia ei olisi myöskään nykymuotoista nuorisojärjestöä. Opinnäytetyön on tarkoitus tuottaa uutta tutkimustietoa vapaaehtoisen jaksamisesta Partiossa ja pestauksesta vapaaehtoisen jaksamisen tukena. Mielestäni sama tilanne on myös monessa muussa nuorisojärjestössä. Siksi on tärkeää selvittää, mitä vapaaehtoiset toimijat tarvitsevat jaksakseen paremmin vapaaehtoistoimessaan.

Opinnäytetyöni tarkoitus on tuottaa päivitysehdotuksia sekä neuvoja pestauksen käyttöön niin partiossa kuin muissakin yhteisöissä, jotta vapaaehtoisen pestaja osaisi ottaa jaksamiseen ja hyvinvointiin liittyvät tekijät huomioon. Tämä tieto on tarkoitus koostaa kokonaisuudeksi, jota myös muut järjestöt voivat hyödyntää ja soveltaa omassa toiminnassaan. Pestaus itsessään on Suomen Partiolaisten päivittämä sekä ylläpitämä toimintatapa, jota suositellaan kaikille parti-

ossa vapaaehtoistehtävissä oleville henkilöille. Partio toimii yhdessä myös muiden kuin partiojärjestöjen kanssa, sillä hyvinvoivat vapaaehtoiset ovat kaikkien järjestöjen etu. Hyvinvoivat vapaaehtoiset eivät ole vain partion yksinoikeus.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tässä luvussa kuvailen partiotoiminnan järjestäytymistä Suomessa sekä partiota vapaaehtoistoimintana. Aloitan kuvailun partion suomen kattojärjestöstä Suomen Partiolaisista aina piiri-järjestöjen kautta kohti partion perusyksikköä, joka on lippukunta. Kuvailen partion organisaa-tiorakennetta sekä historiaa, jotta lukija saisi kuvan siitä, millainen partio on organisaationa. Kaikille lukijoille partio ei välttämättä ole liikkeenä tai organisaationa tuttu. Organisaation tun-teminen helpottaa ymmärtämään, millaisessa ympäristössä partion vapaaehtoiset toimivat. Tämä helpottaa myös opinnäytetyöni tulosten sekä kehitysehdotusten soveltamista muihin jär-jestöihin. Mielestäni jokainen vapaaehtoistyötä tarjoava organisaatio on omalla tavallaan uniikki, mutta ne myös toimivat osaltaan samojen osittain samanlaisten haasteiden äärellä.

Kuvailen tässä luvussa myös partion harrastamisen erilaisia muotoja sekä ideologiaa toiminnan takana. Raotan myös hieman partion historiaa ja sitä, miten partiossa toimitaan nykypäivänä. Tätä kautta lukijat saavat paremman kuvan partiotoiminnan taustalla pyörivästä ideologiasta sekä siitä, millaisia yksilöitä partiossa voi olla. Partion tausta-ajatusten tunteminen lisää ym-märrystä opinnäytetyöni tutkimasta kohderyhmästä. Ymmärtämällä toimintaympäristöä saa en-nakkoajatuksen, johon sitten tuloksia käsittelevässä 6.2 luvussa pääsee syventymään tarkem-min.

2.1 Partio organisaationa

Partio on maailmanlaajuinen liike. Partiotoimintaa ohjaa korkeimmalta tasolta kaksi niin sanot-tua maailmanjärjestöä. Ensimmäisenä mainittakoon Partioliikkeen Maailmanjärjestö eli WOSM (World Organisation of the Scout Movement), jonka jäsenjärjestöjä toimii yli 160 maassa. Järjestö on tarkoitettu tytöille sekä pojille ja siinä on noin 40 miljoonaa jäsentä. Toisena mainittakoon Partiotyttöjen Maailmanjärjestö eli WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), jolla on 146 jäsenmaata. Järjestön jäsenet ovat pääasiassa tyttöjä ja se keskit-tyy tyttöjen sekä naisten aseman maailmanlaajuiseen parantamiseen. Maailmanjärjestöjen teh-tävä on tukea kansallisia partiojärjestöjä sekä kehittää partiotoimintaa. (Suomen Partiolaiset ry 2020h)

Suomessa kansallisena kattojärjestönä sekä tämän opinnäytetyön tilaajana toimii Suomen Par-tiolaiset – Finlands Scouter ry, joka on kummankin edellä mainitun maailmanjärjestön jäsen sekä partioliikkeen edustaja suomessa. Tässä opinnäytetyössä puhun yhdistyksestä lyhyemmin

Suomen Partiolaisina. Suomen Partiolaiset toimii myös työnantajani. Työaikani kohdistetaan Järvi-Suomen Partiolaiset ry:n tukemiseen.

Suomen Partiolaisten tehtävä on toimia paikallisen partio-ohjelman kehittäjänä ja jalkauttajana sekä tukea valtakunnallisesti partion toteutumista. Tässä tapauksessa paikallisena toimintakenttänä on Suomi. Suomen Partiolaiset ry toimii suomessa partiolaisten kattojärjestönä, joka kattaa alleen 11 alueellista piirijärjestöä sekä noin 750 jäsenyhdistystä eli lippukuntaa ja noin 65000 jäsentä (Suomen Partiolaiset 2020a). Partio on yksi suomen suurimmista nuorisjärjestöistä ja se toimii koko valtakunnan alueella.

2.2 Partio vapaaehtoistyönä ja harrastuksena

Partio on nuorisoliike, johon kuuluu 45 miljoonaa partiolaista yli 200 maasta (Suomen Partiolaiset ry 2020b). Sen historia ylettyy yli sadan vuoden päähän. Partion lyhyenä historiana voidaan todeta seuraavia asioita: Partioliikkeen perustajana toimi englantilainen lordi Robert Baden-Powell, joka järjesti kokeellisen leirin 20 nuorelle pojalle vuonna 1907 (Scouts 2020). Leiri oli menestys ja Baden-Powell lähti kehittämään toimintaa. Vuonna 1908 Baden-Powell kirjoitti kirjan ”Scouting for Boys”, joka toimi ensimmäisenä oppaana partiotoiminnalle (Scouts 2020).

Partiotoiminta saapui Suomeen vuonna 1910 (Suomen Partiolaiset ry 2020b). Tätä tekstiä kirjoittaessani vuosina 2020–2021 Partio toimii Suomessa yhtenä valtakunnan suurimmista nuorisjärjestöistä. Nykypäivän suomalaisessa partiotoiminnassa on vuosittain mukana noin 65000 henkilöä.

Suomalaisessa partiotoiminnassa vapaaehtoinen on 18-vuotias tai sitä vanhempi partion jäsen (Suomen Partiolaiset ry 2019). Sitä nuoremmat voivat tehdä samantyyppisiä tehtäviä, mutta he toimivat pääasiassa partion harrastajina sekä kohderyhmänä. Jokainen vapaaehtoinen harrastaa partiota omalla tavallaan partion reunaehtojen mukaisesti. Vapaaehtoinen voi toimia partiossa muun muassa ryhmänohjaajana, kouluttajana tai muuna toiminnan mahdollistajana. Partion vapaaehtoisilla voi olla monia rooleja. Tehtäväkokonaisuuksia kutsutaan pesteiksi. Kerron enemmän pestistä ja sen määritelmästä luvussa 3.2. Vapaaehtoiset ovat toimintaa pyörittäviä rattaita, joita ilman partiota ei ole ja he myös mahdollistavat partion eri ikäkausien toiminnan.

Partio on yleishyödyllinen kasvattaja, joka pyrkii antamaan jokaiselle nuorelle taidot muuttaa maailmaa (Suomen Partiolaiset ry 2020m). Se on aina ollut tavoitteellinen kasvatusjärjestö,

joka pyrkii kasvattamaan vastuuntuntoisia sekä tasapainoisia yksilöitä. Partiokasvatuksessa pyritään kannustamaan aktiiviseen kansalaisuuteen niin kotona kuin lähiyhteisössä aina kansalliseen sekä valtakunnalliselle tasolle asti (Suomen Partiolaiset ry 2020l). Kasvatusta pyritään toteuttamaan monipuolisilla menetelmillä unohtamatta läheistä luontosuhdetta (Suomen Partiolaiset ry 2020l). Partio pyrkii kehittymään aina ajankuvaansa parhaiten palvelevaksi yhteisöksi.

Partiossa toiminnan keskipisteenä on yhdessä oppiminen sekä tekeminen. Amerikkalaisen filosofi John Deweyn mukaan yksilö oppii paremmin aktiivisesti tekemällä asioita pelkän passiivisen havainnoinnin sijasta. (Boser 2020) Tällainen toiminta mahdollistaa mielestäni myös syvemmän oppimisen sekä soveltamisen yrityksen ja erehdyksen kautta. Esimerkiksi et opi hyväksi retkikokiksi pelkkiä kirjoja lukemalla. Parhaimmat opit siihen saat tekemällä ruokaa luonnossa oppien ja havainnoiden, mikä toimii ja mikä ei. Partiossa pääasiallisesti toimitaan ryhmissä, joissa yksilöt voivat oppia myös muiden haasteista ja onnistumisista. Tämä on mielestäni partion parasta antia, sillä haasteissa saat tukea kavereilta ja onnistumisista voidaan nauttia yhdessä. Partion perusyksikkönä toimii lippukunta, joka on yleensä yhdistysmuotoinen yhteisö. Ne ovat monen kokoisia aina noin kymmenen henkilön pienistä paikallisista yhdistyksistä aina noin parinsadan henkilön kokoisiin yhdistyksiin. Lippukunta on paikallisyhdistys, jossa toimintaryhmät toteuttavat toimintaansa.

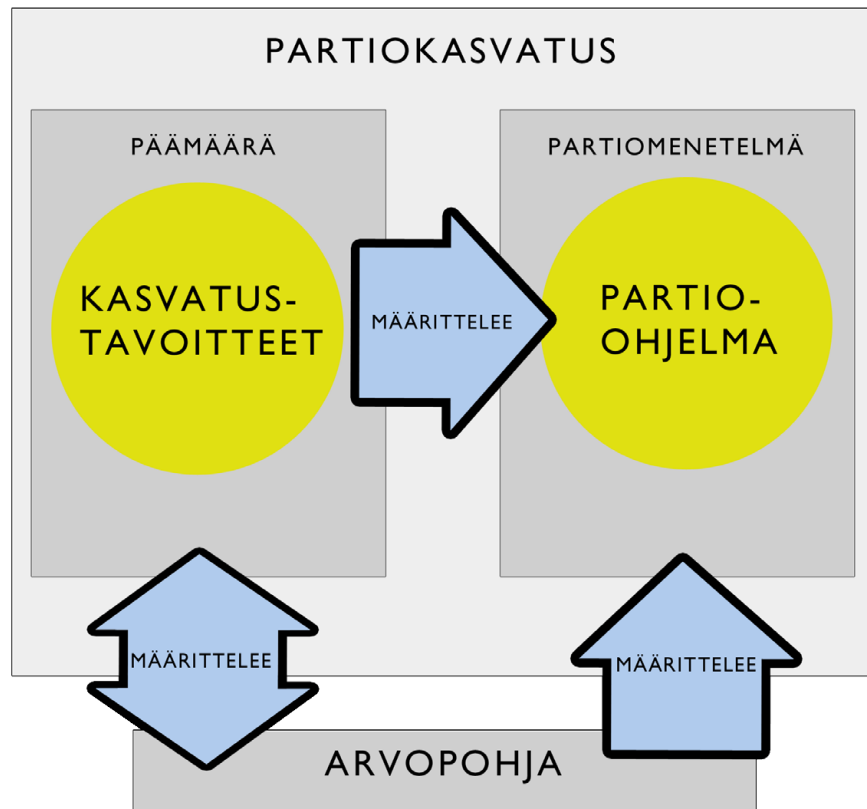
Alkuperäinen partion kasvatuksellinen sisältö 1900-luvun alkupuolella oli suunniteltu 11–18-vuotiaille nuorille pojille (Scouts 2020). Partiokasvatus on kehittynyt tästä yli sadassa vuodessa paljon. Toimintaa järjestetään myös tytöille sekä vanhemmille nuorille. Suomessa partion kasvatuksellisesta sisällöstä puhutaan Partio-ohjelmana ja partiota voivat harrastaa kaiken ikäiset ihmiset sukupuoleen katsomatta (Suomen Partiolaiset ry 2020b).

Partiokasvatus on partion toimintaa määrittelevä tekijä ja sen tavoitteena on maailman rauha. Se määrittelee esimerkiksi mitä, miten ja miksi partion eri ikäkaudet toimivat. Partio pyrkii toiminaan ohjeiskasvattajana kodin ja vanhempien toimiessa pääasiallisena kasvattajana. Ikäkausijattelussa kaikkia alle 22-vuotiaita pidetään partion kohderyhmänä. (Suomen Partiolaiset ry 2020f)

Kasvatustavoitteet kertovat mitä partio pyrkii saavuttamaan aktiivisten kansalaisten kasvatuksella. Menetelmä kuvaa sitä, miten toiminnassa pyritään menemään kohti yhteistä päämäärää.

Partiokasvatukseen kuuluu neljä päämäärää, jotka näkyvät alla olevassa kuviossa. (Suomen Partiolaiset ry 2020f)

Kuvio1: Partiomenetelmä visuaalisena kuviona. Grafiikka: Suomen Partiolaiset. (Suomen Partiolaiset ry 2020f)

Yksi partiokasvatuksen osista on partio-ohjelma. Partio-ohjelma on Suomen partioyhteisölle kehitetty malli siitä, miten partiomenetelmää kannattaa toteuttaa (Suomen Partiolaiset ry 2020f). Partio-ohjelma on jaettu ikäkausiin, jotta pystyttäisiin tarjoamaan juuri sopivan haastavaa ja ajankohtaista kasvatusta oikeassa kehitysvaiheessa. Kaikilla ikäkausilla on omat kasvatustavoitteensa sekä aktiviteettinsa. Nämä ohjaavat toimintaa sekä toimivat tasalaatuisen toiminnan ohjenuorina valtakunnallisesti. Ikäkausiohjelmat sisältävät vinkkejä toiminnan järjestämiseen sekä vaihtoehtoisia suorituksia, jotta toiminta saadaan muokattua juuri kyseisille ryhmälle sopivaksi. Parhaimmillaan toimintaa suunnitellaan yhdessä nuorten kanssa.

Partion ikäkaudet ovat seuraavia:

Perhepartio, jonka jäsenet ovat yleensä alle kouluikäisiä. Toiminta on koko perheen harrastamista sekä yhteisiä elämyksiä niin luonnossa kuin arkisemmissakin paikoissa.

Sudenpennut, jotka ovat noin 7–9-vuotiaita nuoria. Heidän ohjelmassaan opetellaan uusia taitoja sekä ryhmässä toimimista leikinomaisesti. Uudet taidot voivat liittyä esimerkiksi ensiapuun tai puukon käsittelyyn. Ryhmää ohjaa Akelaksi kutsuttu ryhmänohjaaja.

Seikkailijat, jotka ovat noin 10–12-vuotiaita nuoria. Heidän ohjelmassaan syvennetään ryhmätyötaitoja sekä tehdään pieniä ryhmänjohtamistehtäviä. Luonnossa toimiminen sekä retkeily ovat tärkeä osa ikäkautta. Ryhmää ohjaa Sammoksi kutsuttu ryhmänohjaaja.

Tarpojat, jotka ovat noin 12–15-vuotiaita nuori. Heidän ohjelmassaan keskitytään edellisissä ikäkausissa opittujen taitojen syventämiseen sekä vahvemmin myös omaan itsetuntemukseen. Heidän toimintaryhmäänsä voi ohjata samoajaikäinen nuori.

Samoajat, jotka ovat noin 15–17-vuotiaita. Heidän ohjelmaansa kuuluu muun muassa ryhmänohjaajan koulutus sekä vertaisjohtaminen. Nämä ovat oleellisia harjoiteltavia taitoja retkeily- sekä yhteiskunnallisten taitojen lisäksi. Ryhmää voi ohjata yksi samoajaryhmän jäsenistä vertaisohjaajana.

Vaeltajat, jotka ovat noin 18–22-vuotiaita. Heidän ohjelmaansa kuuluu muun muassa lippukunnan ulkoisiin tekijöihin tutustuminen, mahdollinen ulkomaille kohdistuvan retken suunnittelu sekä Partiojohtajan peruskoulutus. Ryhmää voi ohjata yksi vaeltajaryhmän jäsenistä vertaisohjaajana.

Aikuiset, jotka ovat alkaen 22-vuotiaista. Aikuisten ikäkauden loppuikä ei ole määritelty, vaan partiossa voivat toimia kaikenikäiset. Aikuiset toimivat toiminnan mahdollistajina, yhdistyksen hallinnon pyörittäjinä, ryhmänohjaajina sekä nuorten ryhmänohjaajia tukevana ”luotseina”. Lippukunnissa on voi olla myös aikuisten omia toimintaryhmiä, jotka voivat suorittaa esimerkiksi vaeltajaohjelmaa tai retkeillä yhdessä.

Partio tarjoaa harrastusmahdollisuuksia niin kaupunkioloissa, luonnossa sekä merellä meripartiona kuin myös ilmapartiona. Harrastuksen peruseriaatteita sekä ryhmänohjaamista koulutetaan lippukunnissa, partiopiirien järjestämissä koulutuksissa sekä keskusjärjestön toimesta. Koulutusten lisäksi paikalliset lippukunnat, piiriorganisaatiot sekä keskusjärjestö järjestävät vuosittain erilaisia tapahtumia eri ikäkausille. Järjestetyt tapahtumat ovat muun muassa leirejä, ohjelmatapahtumia sekä partiotaitokilpailuja. Partio tarjoaa siis puitteet monipuoliselle sekä monimuotoiselle harrastamiselle. Toiminta on pääasiassa suunniteltu lapsille ja nuorille, joita

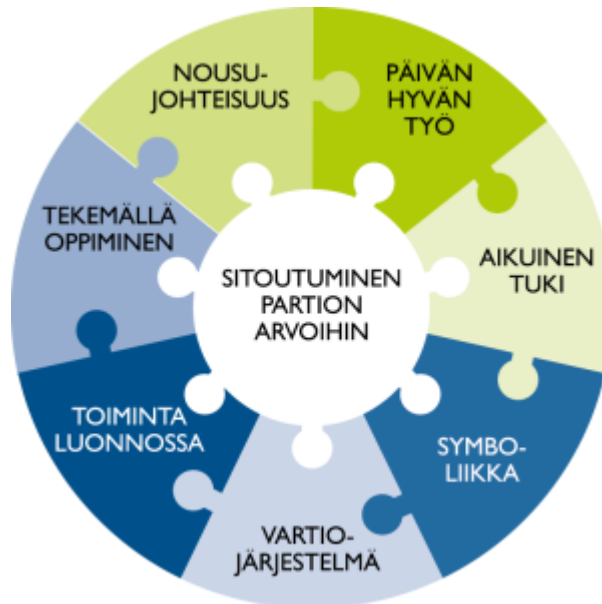
aikuiset tukevat. Aikuisille, toiminnan mahdollistajille, järjestetään myös omaa ohjelmaa esimerkiksi koulutusten sekä virkistystapahtumien muodossa.

2.3 Partio elinikäisenä oppimisympäristönä

Partiota voidaan kuvata elinikäiseksi seikkailuksi, joka tarjoaa kokemuksia sekä elämyksiä kaikikäisille. Seikkailu on yleensä yksilöllinen tapahtuma, joka sisältää ennalta arvaamattomia, jännittäviä sekä haastavia tapahtumia (Fossi & Jokinen 1996, 28). Partiossa yleensä seikkailaan ryhmässä kohti yhteistä päämäärää. Jokainen tekee matkansa kuitenkin yksilönä, joka pyrkii kehittymään matkalla. Menetelmän avulla pyritään kasvattamaan tasapainoisia ja aktiivisia kansalaisia (Suomen Partiolaiset ry 2020d).

Partiotoiminnassa toiminnan päämäärään pääsemisessä auttaa partiomenetelmä (Suomen Partiolaiset ry 2020d). Se on luotu ohjaamaan toiminnan kokonaisuutta ja sen tarkoituksena on olla läsnä partiossa tapahtuvan toiminnan perustana.

Kuvio2: Partiomenetelmä visuaalisena kuviona. Grafiikka: Suomen Partiolaiset. (Suomen Partiolaiset ry 2020d)

Partiomenetelmän kaikki osat ovat yhtä arvokkaita. Menetelmän osat kuuluvat partioperinteesen, joka muodostaa nykymuotoisen suomalaisen partiotoiminnan. Partiomenetelmän osia pyritään hyödyntämään kasvatuksessa. Partiomenetelmä ei toimi kunnolla, jos jokin sen osa-alueista ei toteudu.

Symboliikka voi sisältää muun muassa erilaisia termejä, kuvioita sekä värejä. Symboliikka on osa partiotoimintaa. Sillä voidaan kertoa yksilön suorituksista sekä ansioista, mutta sen avulla voidaan myös ilmaista yksilön kuulumista ryhmään, lippukuntaan, piirijärjestöön, keskusjärjestöön sekä maailmanjärjestöön. Esimerkiksi partiohuivi on osa partion symboliikkaa. Partiossa symboliikan lisäksi sitoudutaan partion arvopohjaan. Toiminnan arvoihin sitoutetaan partiolupauksen, ihanteiden sekä tunnusten kuten partiohuivin avulla. (Suomen Partiolaiset ry 2020d)

Partio on yhdessä tekemistä ja toiminta tapahtuu pääasiassa pienryhmissä, joita voidaan kutsua myös vartioiksi. Vartiossa luodaan toiminnalle yhteisiä raameja, tehdään päätöksiä, jaetaan vastualueita tekemiseen liittyen sekä koetaan asioita yhdessä. Partiossa jokaiselle ihmiselle pyritään luomaan mahdollisuus kehittää itseään. Itsensä kehittäminen vaatii itsensä haastamista. Käytännössä nousujohteisuudella tarkoitetaan sitä, että yksilö saa partiossa sopivan haastavia tehtäviä. (Suomen Partiolaiset ry 2020d)

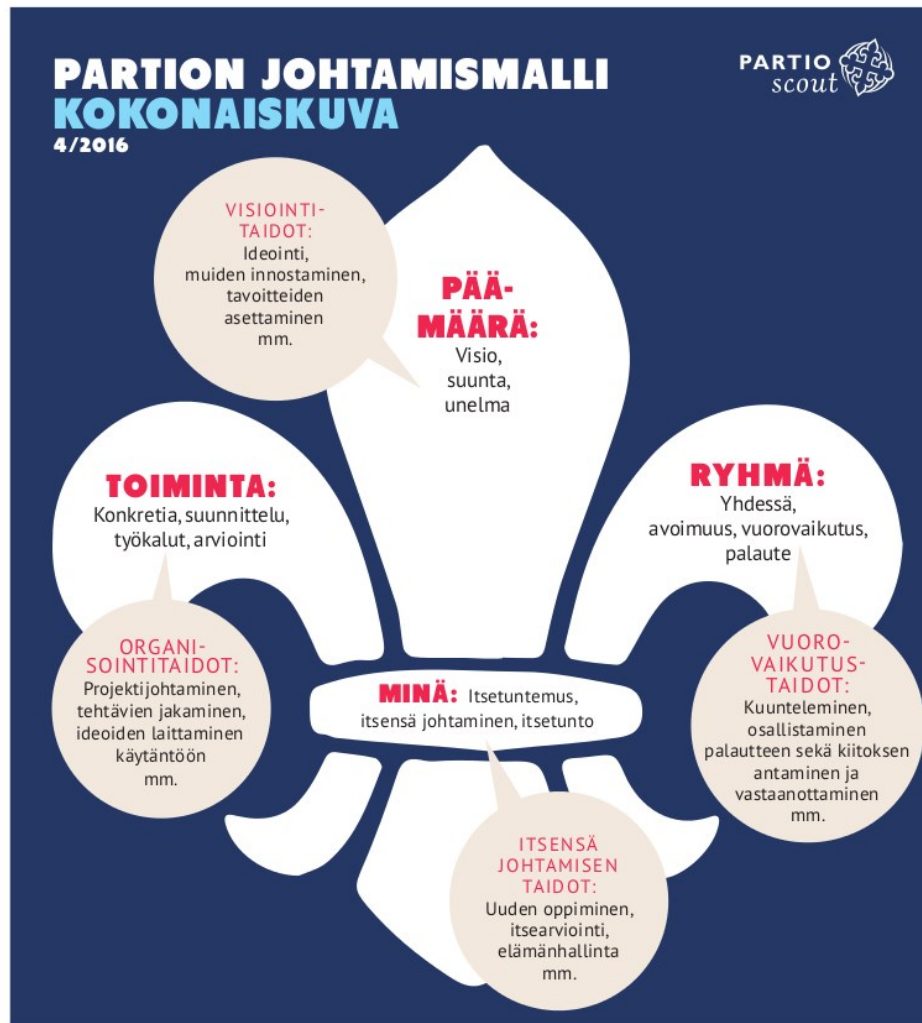
Partiossa opetellaan tekemään asioita käytännössä. Tekemällä saa myös kokemuksia asioista. Esimerkiksi retkeilytaitoja voi olla haastava oppia pelkästään oppaita ja ohjeita lukemalla. Käytännön kokeilujen avulla luonnossa saa enemmän oppia sekä kokemuksia autenttisesta ympäristöstä. Partio on kasvatusjärjestö, joka tarjoaa nuorille kokemuksia, elämyksiä sekä kasvatusta. Partiossa lapsi ja nuori toimivat luonnossa. Luonto on elämyksellinen toiminta- ja oppimisympäristö. Vaikka nuoret ovat toiminnan keskipisteessä, kaiken toiminnan takana on aikuinen tuki. Ilman aikuista tukea toiminta voi olla päämäärätöntä ja jopa vaarallista. Aikuiset partiossa tukevat toimintaa ja nuorten kasvatusta sekä ohjaavat toimintaa partiomenetelmän mukaisesti. (Suomen Partiolaiset ry 2020d) Partiossa nuoria kasvatetaan vastuuseen sekä vaikuttamiseen. Niin yksilön, ryhmän kuin yhteisönkin tasolla. Toisten auttaminen sekä vastuun kantaminen ovat tärkeitä osia partiomenetelmässä. Jo pienetkin auttavat teot auttavat omaa lähiyhteisöä.

Johtajuus on oleellinen osa partiotoimintaa. Partio pyrkii kasvattamaan nuoria hyvään johtajuuteen. Partiossa johtaminen on yhteistoimintaa, jota ohjaavat arvot, asenteet sekä taidot. Partiomainen johtaminen ei perustu yksilön asemaan (Suomen Partiolaiset ry 2020g). Partion johtamismalliin kuuluu neljä osaa. Kaikki osat linkittyvät toisiinsa ja ilman yhtä osaa muut kärsivät (Suomen Partiolaiset ry 2020g). Johtamismallin perimmäisenä ajatuksena on itsensä johtami-

nen, joka yhdessä toiminnan sekä ryhmässä toimimisen kanssa rakentavat pohjaa kohti päämäärää. Partion johtamismalli vastaa myös kysymykseen siitä, mitä johtamistaitoja partiossa opetetaan, kehitetään ja harjoitellaan käytännössä (Suomen Partiolaiset ry 2020g).

Kuvio3: Partion johtamismalli visuaalisena kuviona. Grafiikka: Suomen Partiolaiset (Suomen Partiolaiset ry 2020g).

3 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA

Tämä luku sisältää opinnäytetyössä käytetyn tietoperustan sekä opinnäytetyössä käytettyjä termejä selityksineen ja syitä sekä seuraamuksia siitä, miksi valintoihin on päädytty. Luvussa pureudun vapaaehtoisen määritelmään Suomessa. Samalla myös avaan sitä, miten partiossa nähdään vapaaehtoisuus ja millainen on vapaaehtoisen määritelmä myöskään unohtamatta vapaaehtoisten sitouttamiseen tarkoitettua pestautusta, joka on keskiössä tässä opinnäytetyössä. Partiossa jokainen vapaaehtoinen pestataan tehtävänsä.

Pestaus tarkoittaa vapaaehtoisen sekä toimeksiantajan välistä työsopimusta ja toimintatapaa, jota avaan tarkemmin kohdassa 3.2 Pestaus on oleellinen osa tätä opinnäytetyötä sekä siihen liittyvää tutkimusta. Luvun on myös tarkoitus kirkastaa lukijalle työn teoreettista perustaa. Tarkastelen ihmisen hyvinvointia ja jaksamista Martin E. P. Seligmanin kehittämän Perma -teorian kautta. Sovellan tätä teoriaa vapaaehtoistoimintaan sekä sitä kautta vapaaehtoisen jaksamiseen ja sitä kautta mahdolliseen lopputulokseen, hyvinvointiin.

3.1 Vapaaehtoisena partiossa

Vapaaehtoistoiminta tai vapaaehtoistyö on palkatonta toimintaa, joka on kaikille avointa, yleishyödyllistä valitulle yhteisölle ja sitä tehdään itsemääräämisoikeuden mukaisesti (Vallius 2014). Tässä opinnäytetyössä käytän termiä vapaaehtoistyö, sillä esimerkiksi partiotoiminnan koetaan olevan tunnustettavaa toimintaa. Partiossa tehdystä vapaaehtoistyöstä voi saada esimerkiksi työtodistuksen. Partio toiminta itsessään on voittoa tavoittelematonta toimintaa, joka ei maksa osinkoja tai voittoja jäsenilleen (Drucker & Kankkunen 2008, 27). Vapaaehtoisten tekemät tehtävät voidaan kuitenkin rinnastaa tehtäviksi, joita toiset tekevät palkkatyökseen. Yleisesti vapaaehtoistyön katsotaan kuitenkin olevan yksittäisten ihmisten tai yhteisöjen hyväksi tehtyä vastikkeetonta työtä (Suomi.fi 2020). Eli vapaaehtoistyön voidaan katsoa olevan yleishyödyllistä toimintaa, josta ei saa palkkaa. Omasta kokemuksesta sanoisin, että vapaaehtoistoiminta on kahteen suuntaan toimivaa. Yleensä tekijäkin saa jotain. Esimerkiksi merkityksellisyyden tunnetta tai mukavaa tekemistä ja tekemisen kohde pääsee edistämään jotain asiaa. Olkoonkin kyse lehtien haravoinnista tai jalkapallojoukkueen valmentamisesta.

Vapaaehtoistyön keskiössä on sitä tekevä yksilö, jota kutsutaan vapaaehtoiseksi. Vapaaehtoistoiminnassa olevalle yksilölle on eri yhteisöissä ja järjestöissä erilaisia määritelmiä (Marjovuo 2014, 18). Vapaaehtoisella partiossa tarkoitetaan kaikkia toiminnassa mukana olevia yli 18-

vuotiaita aikuisia (Hänninen, Jaarva, Palonen, Piironen & Setälä 2019, 4). He voivat toimia partiossa monenlaisissa rooleissa. Näistä mainittakoon tukija, osallistuja, osaja, johtaja, kouluttaja, ohjaaja sekä kasvattaja (Hänninen ym. 2019, 4).

3.2 Vapaaehtoisen pesti ja pestisopimus

Pesti on partiossa käytettävä nimitys vapaaehtoisen tehtävästä, roolista tai tehtäväkokonaisuudesta (Hänninen ym. 2019, 4). Pesti on sovitun mittainen sekä sisältöinen kokonaisuus, johon vapaaehtoinen saa tukea sekä mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan (Suomen Partiolaiset ry 2020i). Pesteissä pyritään huomioimaan henkilön omat vahvuudet, heikkoudet sekä mahdollisuus oppia uutta. Pesteissä voi olla joitain vaatimuksia esimerkiksi iän tai erityisosaamisen suhteen. Esimerkiksi leirikokilta voidaan vaatia hygieniapassia, jotta varmistutaan tekemisen laadusta. Monet pestit ovat yleensä kuitenkin mukautuvia, joissa vaatimuksena on yksilön kiinnostus aihetta kohtaan ja halu kehittää toimintaa. Pestausta ei itsessään välttämättä mielletä vapaaehtoisen jaksamisen ja hyvinvoinnin vahvistajana, mutta pestauksessa käsitellään muun muassa motivaatioon sekä vapaaehtoisen tukeen liittyviä seikkoja (Suomen Partiolaiset ry 2020i). Käytän tässä opinnäytetyössä pestaaamiskokonaisuudesta nimeä pestausjärjestelmä.

Pestaaminen on kiteytetty yksinkertaisimmillaan kuvioon, jota kutsutaan pestiavaimeksi. Pestiavain on partion nykyinen työkalu, jolla voidaan tarkastella sekä pestiä että pestausta (Suomen Partiolaiset ry 2020k). Se kiteyttää koko pestin kolmeen osaan, jotka ovat motivaation vahvistaminen sekä osaamisen ja motivaation tukeminen. (Suomen Partiolaiset ry 2020k). Näillä kolmella osalla pyritään pitämään pestattu sekä pestaja kartalla tekemisestä (Suomen Partiolaiset ry 2020k).

Alkuun pestattua motivoidaan pestissä toimimiseen sekä perehdytetään tehtävään, jotta tekemiseen olisi oikeat eväät. Pestin jatkuessa vapaaehtoista tuetaan pestissään sekä tarvittaessa koulutetaan (Suomen Partiolaiset ry 2020k). Pestin loppupuolella mietitään yhdessä vapaaehtoisen jatkosuunnitelmia. Jatketaanko pestiä vai siirrytäänkö seuraavaan? Vai otetaanko hieman taukoa vapaaehtoistehtävästä. Kaikki vaihtoehdot ovat sallittuja. Opinnäytetyössäni tarkoitus on tutkia, että tarvitseeko tämä prosessi päivitystä vapaaehtoisen jaksaminen ja hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta. Alla olevasta kuvassa näet pestiavaimen sekä pestin kiertokulun visuaalisessa muodossa.

Kuvio4: Partion pestiavain visuaalisena kuviona. Grafiikka: Suomen Partiolaiset (Suomen Partiolaiset ry 2020k).

Jokaiseen pestiin liittyy aina oleellisesti pestaja. Pestaja on henkilö, joka toimii pestatun eräänlaisena esimiehenä. Voidaan puhua myös pestiesimiehestä. Pestiesimiehen vastuulla on pestattavan rekrytointi ja valinta. (Suomen Partiolaiset ry 2020k). Hän tekee henkilövalinnan pestiin liittyen ja aloittaa vapaaehtoisen seikkailun omassa pestissään. Pesti on vapaaehtoiselle seikkailu, sillä niin kuin elämä, myös pestit ovat täynnä muuttujia. Tätä seikkailua tukemaan voidaan määritellä pestajan lisäksi myös muita tahoja sekä henkilöitä. Oletusarvoisesti vapaaehtoisen tukena toimii pestaja.

Pestiin liittyy oleellisena osana pestisopimus. Pestisopimus tehdään yhdessä yhteisymmärryksessä pestajan kanssa. Pestisopimuksella tarkoitetaan yleensä kahden vapaaehtoisen tekemää sopimusta vapaaehtoisen tehtävästä tai roolista esimerkiksi jossain organisaatiossa tai organisaation projektissa (Hänninen ym. 2019, 4). Pestisopimuksen osapuolina voivat olla myös vapaaehtoinen ja organisaation työntekijä. Mielestäni pestisopimus on eräänlainen ”työsopimus”

vapaaehtoistoimintaan liittyen. Se määrittelee pestin vastuut sekä tukirakenteet unohtamatta aikamääreitä. Pestisopimukseen kuuluu määritellä pestin alkamis- ja loppuajankohta, kuinka paljon pesti vaatii vapaaehtoiselta aikaa, kuka toimii vapaaehtoisen pestiesimiehenä sekä mistä pestiin saa tukea (Hänninen ym. 2019, 7). Sopimukseen voi olla kirjattu esimerkiksi, että pestiin liittyen suoritetaan jokin tietty koulutus tai pestiin kuluu aikaa noin 3 tuntia viikossa.

Hyvin tehdystä pestisopimuksesta löytyy kaikki oleellinen tieto pestiin, itsensä kehittämiseen sekä tukirakenteisiin liittyen. Näihin tietoihin on jälkepäin helppo palata, jos jotain unohtaa tai sovittuja asioita haluaa palauttaa mieleensä. LIITE 5 kohdassa on esimerkki Järvi-Suomen Partiolaisten vapaaehtoisten käyttämästä pestisopimuksesta, jota tukemani vapaaehtoiset käyttävät.

millaisia pestejä vapaaehtoisilla sitten partiossa on? Vapaaehtoisen pesti voi olla esimerkiksi kurssinjohtaja, ryhmänohjaaja, kämppäisäntä, leirikokki tai paikallisyhdistyksen eli lippukunnan puheenjohtaja. Mielestäni kaikkeen partiossa tapahtuvaan vapaaehtoistoimintaan olisi hyvä luoda pesti sekä sille sopivat raamit. Näin tehtävästä saadaan helposti lähestyttävä kokonaisuus, jota voidaan muokata tarvittaessa.

3.3 Tutkimuskohteena vapaaehtoisten hyvinvointi ja jaksaminen

Hyvinvointia ja jaksamisen teemoja on tutkittu eri näkökulmista esimerkiksi Humanistisen ammattikorkeakoulun toimesta. Näistä tutkimuksista nostaisin Jenni Kaikkosen (2015) opinnäytetyön ”Vapaaehtoisten hyvinvoinnin tukeminen Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:ssä: Vertaistukea vapaaehtoistyöhön ja muita kehittämideoita”, Elina Kampparin opinnäytetyön (2020) ”Voiko vapaaehtoistehtävästä antaa potkut? Tutkimus vapaaehtoistehtävien päättymisestä partiossa” sekä Lotta Ypyän opinnäytetyön (2021) ”Vapaaehtoisten psykososiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen johtamistehtävissä”. Kiitos heille ajatuksia ruokkineista opinnäytetöistä! Opinnäytetyöni täydentää jo olemassa olevaa tietoa työsopimus tyyppisen vapaaehtoisen rekrytoinnin hyödyistä ja haitoista vapaaehtoisten hyvinvoinnin ja jaksamisen tukena näkökulmista. Samalla opinnäytetyöni tuottaa tietoa myös vapaaehtoisten tekemästä esimiestyöstä ja sen mahdollisesta kehittämistarpeesta. Tietoa voidaan käyttää järjestön tai yhteisön organisatiomallin rakentamisessa ja kehittämisessä.

Opinnäytetyön tarkoitus on tutkia partion pestauksen käyttöä sekä tuoda siihen kehitysehdotuksia vapaaehtoisen hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta. Opinnäytetyöstä saatavalla tiedolla

täydennän tilaajaorganisaation olemassa olevaa tietoutta sekä luon uutta materiaalia. Toimitan nämä tiedot pestauksen päivityksestä vastaavalle ryhmälle, joka hyödyntää tietoa parhaaksi näkemällään tavalla. Opinnäytetyön tuotoksena syntyy myös pestaukseen liittyvä opas partion ulkopuolisille yhteisöille hyödynnettäväksi. Opas sisältää lyhyen kuvauksen pestauksesta sekä menetelmän käytöstä. Se sisältää myös opinnäytetyön tutkimuksesta opittua materiaalia unohtamatta omaa tulkintaani asiantuntijana. Oppaasta pyritään tekemään niin sanotusti kansankielinen, jotta siitä saa täyden hyödyn irti ilman partiotuntemusta. Mielestäni pestaus on hyvä menetelmä vapaaehtoisten kanssa toimiessa, ja siitä voisivat hyötyä myös partion ulkopuoliset yhteisöt; Joko suoraan tai soveltaen.

Pestauksen tutkimisessa keskitytään vapaaehtoisten jaksamisen havainnointiin sekä pestauksen tarjoamaan tukeen vapaaehtoisen jaksamisessa. Aihe koettiin tilaajaorganisaatiossa tärkeäksi, sillä Partio harrastusta pyritään kehittämään koko ajan eteenpäin. Suomen Partiolaiset vastaa pestauksen kehittamisestä. Vapaaehtoisten jaksamisen sekä viihtyvyys koetaan tärkeiksi tutkimusteemoiksi.

Opinnäytetyön tutkimusta voisi tehdä kaikilla partion tasoilla aina paikallisyhdistysten ruohonjuuritasolta maakuntien piiritason kautta valtakunnalliseen keskusjärjestön tasoon, mutta tässä työssä keskityn piiri- ja keskusjärjestön tasoon. Tämä rajaus tehdään siksi, että kokemukseni perusteella pestausta partion toimintaympäristössä hyödynnetään tasalaatuisimmin piirijärjestöissä sekä keskusjärjestössä. Paikallisyhdistysten tasolla pestauksessa voi olla paljon eroavaisuuksia. Piiri- sekä keskusjärjestötasolla pestausta vaaditaan kokemusteni mukaan enemmän ja sen käyttöä seurataan muun muassa toimihenkilöiden sekä vapaaehtoisten johtajien toimesta. Tällä tavalla rajaan tutkimukseen kohderyhmän tahoihin, jotka oletettavasti toimivat samalla tavalla pestaukseen liittyvissä asioista. Sillä tavalla saadaan myös aineistoa, josta voidaan mahdollisesti tehdä yleistyksiä piirien sekä keskusjärjestön vapaaehtoisten jaksamisesta ja pestaukseen liittyvästä tuesta.

Hyvinvoiva vapaaehtoinen on hyvä käyntikortti vapaaehtoistoimintaa tarjoavalle yhteisölle tai organisaatiolla. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan partiossa piiri- tai keskusjärjestössä toimivan vapaaehtoisen yksilön kokemuksia jaksamisesta sekä hyvinvoinnista. Tämän tarkastelun tueksi valitsin positiivisen psykologian tieteenalalta valitsin teoriapohjaksi Martin Seligmanin (2011) kehittämä PERMA –teorian. Hyvinvointia tutkivaa tutkitaan monella tavalla ja tutkivaa tieteenalaa kutsutaan positiiviseksi psykologiaksi ja Martin Seligman toimii tämän alan uraa

uurtavana tutkijana (Seligman & Csikszentmihalyi, 2000). Sovellan teoriaa kokemuspohjaisen tiedon reflektiivisessä tarkastelussa siten, että se tukee valitun aiheen tarkastelua. Valitsemani teoria soveltuu hyvin tähän opinnäytetyöhön. Sitä on helppo soveltaa, koska sen terminologia on maanläheistä ja helposti lähestyttävää. PERMA-teoria soveltuu hyvin tutkimustehtävääni ja viitekehyykseksi tämän opinnäytetyön aineistojen tarkasteluun. Sana PERMA tulee seuraavista sanoista, jotka suomensin vapaasti.

Positive emotion (P) eli suomeksi myönteinen tunne on teorian ensimmäinen hyvinvoinnin elementti, jolla tarkoitetaan onnellisuutta sekä tyytyväisyyttä elämään (Seligman 2011, 16). Vapaaehtoistehtävissä tämä voisi tarkoittaa sitä, että on onnellinen päästyään johonkin tehtävään tai sitten jokin projekti on mennyt miellyttävästi maaliin. Tai vapaaehtoinen voi kokea onnellisuutta kuulumalla johonkin ryhmään.

Engagement (E) tarkoittaa suomeksi sitoutumista, jonka elementillä tarkoitetaan yksilön uppoutumista tekemiseen (Seligman 2011, 17). Kokemukseni perusteella vapaaehtoinen partion harrastaja voi uppoutua tehtäväänsä sekä saada siitä myös innostusta muille elämän alueille. Pestissä on yleensä aikamääreitä ja niiden seuraaminen vaatii myös muun elämän aikatauluttamista, joka voi johtaa uusiin oivalluksiin sekä henkiseen kasvuun.

Positive Relationships (R) tarkoittaa myönteisiä ihmissuhteita. Myönteisillä ihmissuhteilla tarkoitetaan esimerkiksi ihmisten kokemaa yhteenkuulumisen tunnetta (Seligman 2011, 23). Mielestäni vapaaehtoistoiminnassa yksi tärkeimmistä asioista ovat ihmiset sekä heistä syntyvät yhteisöt. Vapaaehtoistoimintaa tehdään harvoin yksin. Eli vapaaehtoistoiminta voi tukea tätä kohtaa hyvin paljon.

Meaning (M) eli tarkoitus. Tarkoituksella tarkoitetaan ajatusta siitä, että tekeminen on tärkeää ja palvelee suurempaan kokonaisuutta (Seligman 2011, 17). Vapaaehtoistoimintaa partiossa ohjaa yleensä toimintasuunnitelma tai strategia. Näiden kohtia toteuttamalla on tehnyt jotain yhteisön hyväksi. Sitä kautta vapaaehtoinen on merkityksellinen osa yhteisöä. Myös pyydettyjen tehtävien suorittaminen tai tiedon sekä taidon välittäminen muille partiolaisille voi tuoda merkityksellisyyden tunnetta.

Accomplishment (A) eli saavutukset, joilla tarkoitetaan asioita, joita on saatu vietyä loppuun (Seligman 2011, 18). Vapaaehtoisen partion harrastajan kohokohtia voivat olla esimerkiksi leiriprojektin loppu, kun viimeinen leiriläinen poistuu alueelta tai toimintakausi joka vedetty kunnialla loppuun. Kaikella tekemisellä on yleensä loppu ja sen tiedostaminen voi mielestäni lisätä

vapaaehtoisen hyvinvointia, sillä sitä kautta hän tietää, miten panostaa tekemiseen. Ja milloin ei tarvitse enää tehdä asian eteen mitään.

Havaitsin tutkittuani tätä teoriaa, että sitä on käytetty enimmäkseen koulumaailmassa. Mielestäni teoria sopii hyvin partion toimintaympäristöön, jossa keskitytään yhdessä tekemällä oppimiseen, missä saa myös epäonnistua (Suomen Partiolaiset 2020). Samaa virhettä ei tarvitse toistaa, vaan yhdessä uutta oppien edetään kohti onnistumista. Koin teorian sopivan tällaisen positiivisen ja välillä jopa seikkailullisen ympäristön hyvinvoinnin tekijöiden havainnoinnin tueksi. Esimerkiksi Elisa Leskisenoja (2016) on väitöskirjassaan ”Vuosi koulua, vuosi iloa: PERMA-teoriaan pohjautuvat luokkakäytänteet kouluilon edistäjinä” tutkinut pedagogisia menetelmiä, joilla vahvistaa oppilaiden kouluiloa. Ajattelin lähteä hieman kiertäen tutkimaan sitä, miten pestaus tukee partion vapaaehtoisten hyvinvointia sekä jaksamista. Onko pestaus vain paperilla olevia korulauseita, joilla vapaaehtoinen naulitaan johonkin tehtävään määrättyksi ajaksi? Samalla minua kiinnosti tietää, käytettiinkö pestausa niin kuin Suomen Partiolaisten oppaissa ja ohjeissa toivottiin?

4 TUTKIMUSKYSYMYS JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa kerron opinnäytetyön tutkimuksellisesta osuudesta. Luvun tarkoitus on avata sitä, miten päädyin valitsemaani tutkimuskysymykseen sekä millaisilla keinoilla lähdin hakemaan kysymykseeni vastausta. Jokaisella tutkimuksella on hyvä olla ennalta määritelty tutkimuskysymys, johon tutkija lähtee hakemaan vastausta. Voitaneen todeta, että tutkimuskysymys tulisi muotoilla sellaiseksi, että aineisto pystyy vastaamaan siihen lyhyesti ja napakasti (Hong Mui. 2019). Epämääräisellä tutkimuskysymyksellä saa epäselvän vastauksen, joka taas ei välttämättä palvele ketään.

Avaan myös tässä luvussa aineiston keräämiseen valitsemiani menetelmiä mainiten niiden heikkoudet sekä vahvuudet tähän työhön liittyen. Voin myös todeta vuonna 2020 vallinneen koronapandemian vaikuttaneen aineiston keräämiseen Ihmisten kohtaaminen on ollut haastavaa, vaikka etäyhteydet ovat vieneet yhteydenpitoa uusillekin urille. Sähköiset aineistonkeruumenetelmät olivat oleellinen osa tätä työtä.

Ennakkoon ajattelin, että opinnäytetyöni tuottaa materiaalia, jollaista ei voi analysoida yhdellä silmäyksellä. Ajattelin saavani hyvän määrän analysoitavaa materiaalia ja sen purkamiseen tarvitaan tiettyä järjestelmällisyyttä. Aineiston analyysiä ja menetelmiä käsittelevässä luvussa avaan tarkemmin sitä, miten tätä kaikkea tietoa lähdin ruotimaan. Avaan myös sitä, millaiseen muotoon pyrin viemään materiaaliani, jotta pystyin tekemään yleistyksiä aineistosta sekä vastaamaan asettamaani tutkimuskysymykseen.

Luvun lopussa on myös oma osionsa tutkimusetiikalle. Pohdin siinä luvussa opinnäytetyötäni sekä tutkimustani tutkimus eettisestä näkökulmasta sekä kerron tietojeni säilyttämisestä. Mielestäni tutkimuseettinen pohdinta on tärkeä osa tutkimustyötä ja sen toteutumiseen on hyvä palata ajoittain.

4.1 Opinnäytetyön tutkimuskysymys

Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on “Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista”. Tutkimuskysymyksellä pyritään löytämään Partion pestausjärjestelmän vapaaehtoisen jaksamista tukevia seikkoja, mutta myös asioita, joita pitää tulevaisuudessa kehittää. Mikään järjestelmä ei ole mielestäni täydellinen. Tutkimuskysymys on hyväksytetty tilaajalla.

Toissijaisena kysymyksenä tutkin myös sitä, miten pestausta voisi kehittää vapaaehtoisten rekrytoinnin välineenä. Tutkimuksen aikana uskon saavani vastauksia myös tähän kysymykseen. Ennakkohypoteesina oletan, että tutkimuksen aikana saavani paljon palautetta pestauksesta rekrytoinnin työkaluna. Tämän takia koen luontevana sivuta pestausta myös rekrytointityökaluna. Minua kiinnostaa, onko se liian raskas tai kevyt työkalu vapaaehtoisten rekrytointiin.

Aineiston keräämisen sekä analysoinnin aikana voi syntyä myös alakysymyksiä tai kysymyksiä tulevien tutkimusten tutkimuskysymyksiksi. Tämä opinnäytetyö ei kuitenkaan tee suuria kannottoja niihin, sillä muuten aiheen rajaus kärsii. Pysin pysymään määritellyssä tutkimuskysymyksessä.

4.2 Aineistonkeruumenetelmät

Opinnäytetyössä on seuraavat vaiheet: Aineiston keräys, aineiston analysointi sekä päätelmät ja lopputuotoksen tekeminen. Opinnäytetyön aineisto on kerätty kyselytutkimuksena ja asiantuntijapaneelina. Koska välimatkat ovat pitkiä eri partiopiirien välillä sekä globaali koronapandemia aiheuttaa haasteita henkilöiden kokoontumisille, kerään aineistoa sähköisesti.

Tutkimusryhmäksi hain partiolaisia, jotka toimivat joko piirijärjestöissä tai keskusjärjestöissä vapaaehtoisina. Välitin aineistoa keräävät kyselyt sekä asiantuntijapaneelin vapaaehtoisille heidän käyttämiään viestintäkanavia käyttäen. Koin, että kyselytutkimuksia on vaikea toteuttaa paikan päällä eri paikkakunnilla koronapandemian takia, sillä matkusteleminen eri kaupunkeihin ei ole taudin leviämisen kannalta suotavaa. En myöskään kokenut, että videoneuvottelun kautta saadaan luotua tarpeeksi luontevaa tilaa tämän opinnäytetyön toteutukseen. Jokaiselle haastateltavalle on erittäin vaikea luoda samanlaista haastattelu ympäristöä, sillä he elävät oletettavasti erilaisissa paikoissa ja heillä voi olla erilaisia tietoteknisiä välineitä. Tiedostin, että on olemassa riski, että kysymykseni ymmärretään väärin, mikä vie vastauksia väärään suuntaan. Tätä riskiä pyrin vähentämään testaamalla kyselyä tuttavillani ennen kohderyhmälle lähettämistä. Asiantuntijapaneeliin taas kutsuin vapaaehtoisia, joiden koin olevan sopivia osallistumaan paneeliin.

Teen opinnäytetyötä hyödyntäen Tutka -mallia. Mallia käytetään yleensä laadun arviointiin, mutta näin sen soveltamisen hyödylliseksi myös oman työskentelyn suunnitteluun sekä kuvaamiseen (Nöjd 2015, 8). Keräsin aineistoa kahdella kyselyllä Tutka -mallia hyödyntäen. Kuvaan näitä aineistonkeruukyselykertoja kierroksina. Käytän näistä tässä yhteydessä ensimmäisenä ja

toisena kierroksena. Ensimmäinen kierros oli pestatuille vapaaehtoisille suunnattu kysely ja toinen kierros oli vapaaehtoisten pestajille suunnattu asiantuntijapaneeli. Ajattelen tutkaa mallina, jossa sen eri kohdat kierrättävät työtä täyden kehän kohti uutta aloitusta oikein käytettynä (Nöjd 2015, 8). Puhun näistä seuraavaksi ristiin ja samalla hahmottelen kierrosten eroavaisuuksia. Tutka tai RADAR-mallilla tarkoitetaan seuraavaa tässä opinnäytetyössä:

Tu –kirjaimet tarkoittavat Tuloksia. Eli alussa määritellään tulokset, joihin pyritään (Nöjd 2015, 8). Arviointi tai tutkimus ei ole vain mekaanista lukujen tuijottamista, vaan arvioinnin kohteeseen kannattaa tutustua sekä määrittellä mitä tietoa kohteesta tarvitaan (Nöjd 2015, 7). Eli ensimmäisen kierroksen alussa määrittelin, että halusin saada tietoa pestatuilta vapaaehtoisilta heidän pestauksistaan sekä sitä, tukevatko pestaukset heidän jaksamistaan. Toisella kierroksella halusin taas saada pestajien äänen kuuluviin ja saada kommentteja pestattujen henkilöiden mielipiteisiin.

T –kirjain tarkoittaa Toimintatapaa. Eli suunnittele ja kehitä toimintatavat, joilla aiot lähteä kohti tavoitetta. (Nöjd 2015, 8). Mietin pitkään, miten haluan toteuttaa tämän opinnäytetyön. Koin, että kokoontumiseen liittyvät haasteet vaikeuttivat työtäni, mutta ajattelin pääseväni etätyökaluilla samaan lopputulokseen. Toimintatapoina tässä opinnäytetyössä toimi ensimmäisellä kierroksella kyselytutkimus sekä toisella kierroksella asiantuntijapaneelit. Avaan näitä menetelmiä sekä miksi päädyin näihin luvussa 5.3.

K –kirjain tarkoittaa Käytännön soveltamista. Eli toteuta T –kirjaimen kohdalla suunniteltu toimintapa tai menetelmä (Nöjd 2015, 8). Tässä kohdassa siis lähdetään toimimaan. Ensimmäisen kierroksen kohdalla tämä tarkoitti kyselyn rakentamista sekä jakamista vapaaehtoisten käyttämiin viestintäkanaviin. Toisen kierroksen kohdalla se tarkoitti kyselyn rakentamista ensimmäisen kierroksen tietojen pohjalta sekä vapaaehtoisten pestajien rekrytointia ja kutsumista paneeliin.

A –kirjain tarkoittaa Arviointia ja parantamista. Eli tässä kohdassa lähdetään tarkastelemaan käytettyjä toimintatapoja ja menetelmiä sekä arvioidaan niiden käytännön soveltamista (Nöjd 2015, 8). Ensimmäisen kierroksen osalta tämä tarkoitti kyselytutkimuksen päättämistä ja tulosten analysointia sekä arviointia toista kierrosta varten. Toisen kierroksen päätteeksi lähdin tekemään johtopäätöksiä sekä vastaamaan tutkimuskysymykseeni.

Kun kaikki kirjaimet Tutkasta on käyty, voidaan tehdä uusi kierros ja aloittaa arviointi alusta. Uuden kierroksen alussa voidaan lähteä tarkastelemaan, halutaanko pyrittäjä tuloksia muokata

tai ottaa aivan uudet tavoitteet. Tutka on tuloslähtöinen toimintamalli (Nöjd 2015, 9). Eli ensimmäisen kierroksen jälkeen valmistelin uuden kierroksen, jonka toteutin. Työstin opinnäyte-työtäni tällä tavalla, koska koin että näin pysyisin asiassa parhaiten kiinni. Samalla se auttoi rytmittämään sekä aikatauluttamaan tekemistäni.

Kyselyn pääasiallinen levitysmuodoksi valitsin vapaaehtoisten käytössä olevat Microsoft Teams -ryhmät. Partiossa kaikille piiri- sekä keskusjärjestötason vapaaehtoisille tarjotaan Microsoft Office 365 työkalut viestinnän tueksi. Microsoft Teams -ryhmät ovat sosiaalisen median alustoja tietyille työyhteisöille. Tässä tapauksessa partion erilaisille vapaaehtoisille. Kaikki piiri- sekä keskusjärjestötason vapaaehtoiset liitetään automaattisesti muutamaan ryhmään, jotka toimivat heille keskustelufoorumeina vapaaehtoistehtäviinsä liittyen. Koin tämän hyväksi tavaksi levittää kyselyä siellä, missä vapaaehtoiset ovat. Vahvistin viestini levikkiä merkitsemällä viestini tärkeäksi. Tämän toimenpiteen jälkeen kaikille ryhmän jäsenille tuli viestistä ilmoitus heidän sähköpostiinsa. Pyysin myös muita partiotoimihenkilöitä välittämään viestiä niihin vapaaehtoisryhmiin, joissa en ollut jäsenenä ja joissa oli kohderyhmää kuuluvia henkilöitä.

Halusin saada tutkimuskysymykseeni vastauksia pestatuilta partion vapaaehtoisilta, mutta halusin myös laajentaa tietoa ja kutsua myös vapaaehtoisten pestaaajia mukaan keskusteluun. Päätin hyödyntää tähän päätin hyödyntää tähän asiantuntijapaneelivaiheeseen Delfoi -menetelmää, jolla pestaaajat pääsisivät arvioimaan väittämiä sekä keskustelemaan niistä toistensa kanssa. Halusin rakentaa avoimen alustan, jolla voitaisiin herätellä keskustelua. Delfoi -menetelmää voidaan käyttää muun muassa uusien asioiden ja innovaatioiden tuomiseksi päätöksentekoon sekä suunnitteluun (Kuusi 1999). Käytin tämän menetelmän alustana Metodix oy:n ylläpitämää verkossa toimivaa eDelphiä. Verkkoalusta mahdollisti valtakunnallisen asiantuntijaraadin kokoamisen, mikä ei koronan aiheuttamien matkustusrajoitusten sekä tartunnan levittämisen riskin vuoksi ollut suotavaa. Koin, että tällä tavalla suojattiin myös paremmin vastaajien anonymiteettiä.

Tutkimukseni tuotoksena saadaan tietoa siitä, missä pestauksen käytössä on onnistuttu ja missä on vielä varaa kehittyä erityisesti vapaaehtoisten jaksamisen näkökulmasta. Opinnäytetyössäni on tarkoitus lähteä arvioimaan Partion pestausta vapaaehtoisen jaksamisen tukena. Tuotoksena saadun tiedon pohjalta voidaan antaa kehittämissuosituksia tai voidaan osoittaa toiminnan tuoksellisuutta ja vaikutusta (Kuokkanen, Myllyviita, Rosengren, Törrönen & Iso Markku 2007, 120). Saamani tutkimustiedon perusteella kirjoitin Pieni opas pestaamiseen -oppaan, jota myös

muut organisaatiot voivat hyödyntää. Tietoa oppaasta löydät kohdasta 7.1. sekä kohdasta LIITE 6.

4.3 Tutkimusetiikka

Hyvässä tutkimuksessa tulee käyttää tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja muun muassa rehellisyyttä, huolellisuutta, tulosten mahdollisimman tarkkaa taltiointia, esittämistä sekä arviointia (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 4). Opinnäytetyössäni pyrin tuottamaan mahdollisimman tarkkaa materiaalia pestauksen käyttöön liittyvistä asioista Partiossa. Pyrin taltiomaan materiaalin niin, että tutkimustyöni jälkeen materiaalia pystyy tarkastelemaan ja toteamaan samoja havaintoja kuin mitä itse tein. Pyrin esittämään mahdollisimman ohjailemattomia ja neutraaleja tutkimuskysymyksiä, jotta oma asenteellisuuteni tai ennakoasetelmani ei muokkaa tutkimustuloksia.

Tutkimuksen kaikki vaiheet ja menetelmät tulee tallentaa tieteelliselle tiedolle vaadittuun kirjaustapaan (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 4). Pyrin raportoimaan asiallisella tarkkuudella kaikista tutkimusvaiheista, ja siitä miksi olen päätenyt tiettyihin menetelmiin. Ennen tutkimusta perehdyn myös hyvään tieteelliseen kirjaustapaan. Tutkimukseni jälkeen tavoite on, että tekemälläni raportoinnilla ja menetelmillä voi toistaa tarvittaessa samantyyppisen tutkimuksen.

Pyrin ottamaan huomioon muiden tutkijoiden työt ja viittaa asianmukaisesti heidän aineistoihinsa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 4). Perehdyn muiden tutkijoiden tekemään tutkimukseen ja käyttäessäni heidän tekemiään töitä oman työni raportoinnissa pidän huolen siitä, että viittaa heidän työhönsä Humanistisen ammattikorkeakoulun viittausohjeistusten sekä -sääntöjen mukaisesti. Plagiointi sekä toisten tutkimusten vääristeleminen tai väärentäminen eivät sovi hyvää tutkimustapaan. (Kuula 2015, 21). Siispä en plagioi tai väärennä muiden tutkijoiden tekstejä, sillä ne ovat tutkimuseettisiä väärinkäytöksiä.

Suunnittelin ennen tutkimusta tutkimuskyselyideni muodon ja informointiasiakirjat. Keräsin tietoa anonyymeillä kyselylomakkeilla, joten henkilötietorekisteriä ei pääse syntymään. Kyselyyn kysymykset on pyritty muotoilemaan niin, että niihin ei tarvitse antaa henkilökohtaista tietoa. Ilmoitin tutkimuskohteilleni siitä, miten kerään tietoa sekä mihin sitä käytetään kyselylomakkeiden alussa.

Tutkimusta aloittaessa sovin vastuut tilaajan sekä tutkimusryhmän rooleista, vastuualueista, aineistojen säilyttämisestä sekä käyttöoikeuksista (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 4). Olen sopinut Suomen Partiolaiset ry:n kanssa, että heiltä löytyy minulle opinnäytetyön ohjaaja. Olen myös sopinut siitä, että suoritan organisaatiossa tutkimusta ja he saavat lopputuloksen tutkittavaksi. Hyvän tutkimustavan mukaisesti kerron raportissa asemastani kyseisessä organisaatiossa (Kuula, 29). Suomen Partiolaiset vastaavat tutkimusmateriaalin asianmukaisesta säilyttämisestä tutkimuksen jälkeen. Minulle jää käyttöoikeus materiaaliin. Ymmärrän myös sen, että opinnäytetyöni on julkinen asiakirja (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry 2018, 1)

Kaikki rahoitus- ja tukilähteet sekä muut tutkimuksen kannalta olennaiset sidonnaisuudet ilmoitetaan näkyvästi tutkimukseen osallistuville sekä muille asianomaisille. Unohtamatta asiaankuuluvaa raportointia (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 4). Tuon tutkimuksessani esille Suomen Partiolaiset ry:ltä saamani tuen tutkimuksen tekemiseen. Huolehdin siitä, että myös tutkimukseen osallistuvat tietävät tukijani ja tukea tarjonneet tahot merkitään asianmukaisesti myös opinnäytetyöhön.

Näillä ajatuksilla lähdin pohtimaan oman opinnäytetyöni tutkimuksen eettisyyttä ja tieteellistä oikeellisuutta. Tutkimusprosessin aikana pysähdyin välillä ajattelemaan tutkimuksellista toimintaani tutkimuseetiikan näkökulmasta. Tarvittaessa korjasin toimintaani oikeaan suuntaan ja muistin raportoida ajatuksistani sekä korjauksistani. Kuitenkin pyrin huolellisella ennakkosuunnittelulla välttämään epäselvät tilanteet, joita en ole ajatellut tarpeeksi tutkimuseetiikan näkökulmasta.

5 AINEISTON KERÄÄMINEN JA TULKINTA

Tässä luvussa kerron aineiston keräämisestä ja siihen liittyvistä prosesseista. Kerron, millä tavalla keräsin aineistoa sekä miten päädyin kyseisiin menetelmiin. Opinnäytetyöni aineistoa kerättiin kvalitatiivisella tutkimuskyselyllä. Keräsin aineistoa myös kvalitatiivisen kyselyn tulosten pohjalta rakennetulla, Delfoi, menetelmän avulla tehdyllä kyselyllä. Kyselyjeni tavoitteena oli tarkoitus kartoittaa tietoa pestattujen sekä pestajien kannalta. Näiden tietojen ja aineistojen pohjalta oli tarkoitus lähteä rakentamaan vastausta tutkimuskysymykseeni.

5.1 Kyselytutkimus

Lähdin miettimään kyselytutkimusta määrittelemällä ensin, keneltä haluan saada kysymyksiini vastauksia. Määrittelin kyselyni vastaanottajaksi keskusjärjestön sekä piirijärjestöjen vapaaehtoiset. Oman kokemukseni perusteella keskusjärjestössä sekä piirijärjestössä pestausta tehdään tasalaatuisemmin kuin ruohonjuuritasolla lippukunnissa. Siksi valitsin kyselyni aineiston maa-eräksi keskusjärjestön sekä piiritason vapaaehtoiset saadakseni edustavan otoksen, joka kuvaa tilannetta mahdollisimman hyvin (KvaliMOTV 2020a).

Päätin heti kyselyä laatiessani, että teen kyselystä anonyymien. En tarvitse henkilötietoja, vaan pelkkä ikä tietystä haarukassa sekä sukupuoli riittää rajaamaan kyselyn vastaajia. En myöskään erikseen lähtenyt kysymään mistä järjestöstä vastaajat ovat. Pyrin luomaan kyselystä mahdollisimman anonyymiä rajaamalla pois henkilötietoja kerääviä tai yhdistäviä tai muuten identifioivia kysymyksiä. Toki aina on mahdollisuus, että vaikka kuinka kysymystä muotoilee niin joku vastaa kysymykseen tavalla, joka antaa vastaajasta jotain henkilökohtaista tietoa. Nämä tiedot pyrin muuttamaan tai poistamaan aineistosta. Noudattaen kuitenkin ajatusta, että muokkaaminen ei saa muuttaa vastausta. Teen muokkaukset siksi, etteivät tulevatkaan aineiston tuloksijat saa ylimääräistä henkilöitä identifioivaa tietoa kyselystä.

Lähdin toteuttamaan tutkimuskyselyäni pestatuille vapaaehtoisille käyttäen Webropol -alustaa. Alusta on minulle tuttu ja koin sen tarpeeksi monipuoliseksi tutkimuskyselyni toteuttamiseen. Käytin kyselyn alustaa partion käyttäjätunnuksilla, sillä sovin, että kyselyn tuloksia voi hyödyntää myös muussa partiotutkimuksessa. Tästä mahdollisuudesta informoitiin kyselyyn vastanneita henkilöitä kyselyn alussa.

Kyselyä välitettiin Microsoftin Teams -alustalla yleisissä partion piirijärjestöjen sekä keskusjärjestön vapaaehtoisille tarkoitetuissa ryhmissä. Kyselyn saateteksti on nähtävillä LIITE 3 kohdassa. Pyysin myös työkavereita välittämään kyselylinkkiä niihin vapaaehtoisryhmiin, joissa en ollut jäsenenä. Valitsin Teams -alustan, koska se on opinnäytetyön kirjoitushetkellä oleellinen työkalu partion piirijärjestöjen sekä keskusjärjestön vapaaehtoisten työskentelyssä. Koin, että siellä saisin vietyä viestiä aktiivisille vapaaehtoistoimijoille, jotka kuuluvat valitsemaani tutkimusryhmään. Halusin saada vastauksia vain piirijärjestön, keskusjärjestön tai molempien vapaaehtoisilta.

Pyrin laatimaan kyselyn kysymykset sellaiseen muotoon, että saisin niillä mahdollisimman paljon tietoa partion piirijärjestöjen sekä keskusjärjestön pestauskulttuurista. Muotoilin kyselyn kysymykset sellaisiksi, että niihin ei voisi vastata vain yhdellä sanalla tai lyhyellä lauseella.

Itse kyselystä muotoutui vastaajille kaksi vastauspolkua. Kumpikin polku sisälsi tietyt peruskysymykset siihen asti, kunnes kysyttiin pestauksesta. Jos vapaaehtoista ei ollut pestattu, kysymyssarja oli hieman erilainen verrattuna vapaaehtoiseen, joka oli pestattu. Purin kysymyssarjan webropolista tämän opinnäytetyön liitteisiin ja se on nähtävissä LIITE 1 kohdassa.

5.2 Delfoi-menetelmä

Delfoi-menetelmää on yleensä käytetty erilaisten suunnitteluvaiheiden tai päätöksenteon pohjatiedoksi. Tutkimusongelma voi olla epämääräinen ja sitä voidaan tarkentaa matkan varrella. Delfoi-menetelmällä pyritään löytämään asiantuntijoiden kanssa ratkaisumalleja sekä mielipiteitä tutkimusongelmaan. Delfoi-menetelmää ei käytetä yleensä ainoana menetelmänä yksin, vaan se täydentää muita käytettyjä menetelmiä. Sen peruspiirteitä ovat vastaajien tunnistamattomuus, useampi kierros, joiden aikana saa muuttaa mielipidettä sekä palautteenanto. Menetelmällä haetaan perusteltuja mielipiteitä. (Kuusi 1999)

Miten Delfoi-menetelmää käytetään? Delfoi-menetelmän alussa määritellään tutkimusongelma, tutkijat sekä asiantuntijapaneeliin osallistujat (Kuusi 1999). Tutkijana sekä asiantuntijapaneelin tuottajana toimin itse. Tässä tapauksessa tutkimusongelmanani oli “Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jakamista”. Halusin saada tietoa, miten pestaja pystyy tukemaan vapaaehtoisen hyvinvointia pestauksen näkökulmasta.

Alkuasetelman rakentamisen jälkeen siirryin osallistujiin. Perinteisesti menetelmässä asiantuntijat ovat tuntemattomia toisilleen, jotta toisten asiantuntijoiden läsnäolo ei vaikuta vastauksiin (Kuusi 1999). Tällä tavalla esimerkiksi erilaiset persoonaan tai asemaan liittyvät tekijät eivät pääse vaikuttamaan henkilöiden vastauksiin. Kutsuin paneeliin asiantuntijoiksi tuntemiani vapaaehtoisia, jotka tekevät vapaaehtoisten pestauksia. Koin, että he olisivat edustava ryhmä aiheen tutkimukseen. Tässäkään tapauksessa osallistujia ei voitu vain satunnaisesti valita partion harrastajien keskuudesta (vrt. KvaliMOTV 2020a). Kutsuin paneeliin myös muutamia partio-toimihenkilöitä, jotka työskentelevät vapaaehtoisten sekä pestausten parissa. Halusin saada mielipiteitä henkilöiltä, jotka tekevät pestauksia eri organisaation tasoilla sekä erilaisia määriä.

Tutkimuskysymyksen, tutkijoiden sekä asiantuntijapanelistien määrittämisen jälkeen siirryin itse paneeliin. Lähdin rakentamaan paneelia luomalla muutaman väittämän pestaamisesta, joita olin kerännyt pestattujen kyselystä. Halusin lähteä miettimään pestaajien kanssa väittämiä loputuotetta varten, jota rakensin opinnäytetyöni rinnalla. Tätä varten rakensin asiantuntijapaneelin Metodix oy:n ylläpitämään eDelphi -järjestelmään.

Rakensin asiantuntijapaneelini niin, että ensimmäisenä vastaaja näkee väittämän ja sitten hieinan selitettä sille sekä kysymyksen, johon toivon saavani vastauksen. Seuraavana vastaaja näkisi nelikentän, jossa hän pääsee arvioimaan väittämän todennäköisyyttä sekä toivottavuutta. Nelikentän alla on kommenttikenttä, jossa vastaaja pääsee vastaamaan esitettyyn kysymykseen sekä arviomaan väittämää. Kun olin tyytyväinen paneelini väittämiin sekä sanamuotoihin, kutsuin rekrytoimani asiantuntijana toimivat vapaaehtoiset pestiesimiehet paneeliin. Väittämät ja muut tiedot ovat nähtävissä kohdassa LIITE 2: Pestaajien pestaamista koskevan asiantuntijapaneeli kysymykset sekä väittämät. Asiantuntijapaneelin etusivun saateteksti on nähtävissä LIITE 4 kohdassa.

Annoin kutsuille henkilöille viikon aikaa vastata asiantuntijapaneelissa esitettyihin väittämiin. Neuvoin myös heitä palaamaan ennen paneelin sulkeutumista kyselyn äärelle. Delfoi-menetelmässä on sallittua muokata mielipidettään ja hioa sitä vastausajan puitteissa. Tämä liittyy henkilön tunnistamattomuuteen sekä siihen ettei hän ole välttämättä uskaltanut tuoda ensimmäisellä kerralla koko mielipidettään esille (Kuusi 1999).

Seuraavassa vaiheessa suoritettaisiin saadun aineiston analysointi ja tarvittaessa uuden kyselykierroksen valmistelu sekä toteutus (Kuusi 1999). Kyselykierroksia voi olla useita ja ne käytännössä noudattavat edellä kertomaani kaavaa. Viimeisenä vaiheena on raportin luominen

koko työskentelystä. Tässä opinnäytetyössä se toteutettiin yhden kierroksen paneelina, sillä se toimi toissijaisena tiedonkeruumenetelmänä. Toiseen kierrokseen ei myöskään ollut aikaa. Aiheesta toteutettiin jo yksi kyselytutkimus, missä kokemusasiantuntijan roolissa toimivat vapaaehtoiset pääsivät kertomaan tuntemuksiaan pestaamisesta. Tämän menetelmän käytön tarkoitus oli vahvistaa tai kumota esitettyjä väitteitä.

5.3 Aineiston tulkinta sekä menetelmät

Webropolilla toteutetun kyselytutkimuksen sekä eDelphillä toteutetun asiantuntijapaneelin päätyttyä otin aineiston ulos järjestelmästä ja vein sen Microsoft Exceliin tarkempaa tarkastelua varten. Luin aineiston monena päivänä läpi saadakseni hyvän yleiskuvan aineistostani ja pyrkien löytämään uusia koukkuja aineistosta. Koin, että pitkäjänteinen aineistoon tutustuminen oli hyödyllistä, sillä silloin siitä on helpompaa muodostaa mielipiteitä.

Lähdin aineistoon tutustumisen jälkeen teemoittelemaan keräämääni materiaalia. Etsin materiaalista PERMA-teoriassa esiintyviä hyvinvointia tukevia seikkoja. Esimerkiksi auttaako pestaus tuntemaan toiminnan merkityksellisyyttä tai tuntee loppupestikeskustelussa saavuttaneensa jotain. Etenin työni kanssa näin, koska teemoittelu on hyvä tehdä teoreettisen viitekehysten tai teorian mukaisesti, jos tähän on mahdollisuus (KvaliMOTV 2020a). Kyselyiden päätyttyä järjestelin kyselyjen avoimien kysymysten vastauksia. Teemoittelin vastauksia pääasiallisesti positiivisesti tai negatiivisesti pestaukseen tai jaksamiseen vaikuttaviin teemoihin. Esimerkiksi kun kyselytutkimuksessa kysyttiin ”Miten pestaus on tukenut pestiäsi vapaaehtoisena?” teemoittelin positiiviset vastaukset, joissa kerrottiin pestaukseen tukevat positiiviset vastaukset yhteen teemaryhmään ja toiset vastaukset, jossa kerrottiin pestauksen vaikuttaneen negatiivisesti toiseen teemaryhmän alle. Samalla merkitsin mielenkiintoisia vastauksia sekä sellaisia vastauksia, joita haluan tuoda ilmi tutkimustuloksia puidessani.

Tutkimukseni tuotti myös määrällistä tietoa. Tämänkin tiedon vein Exceliin ja rakensin niistä sopivia kuvia tai kuvaajia, joista osaa päätin käyttää opinnäytetyön raportissa. Asiantuntijapaneelissa käytetty eDelphi -järjestelmä tarjosi suoraan nelikentästä kuvan, jota voi käyttää raportoinnin tukena. Päädyin käyttämään eDelphin tarjoamia kuvia, sillä ne olivat selkeitä. Pyrin rakentamaan saamastani määrällisestä tiedosta sopivan selkeitä kokonaisuuksia, joilla esittelin havaintojani.

6 KERÄTYN AINEISTON ESITTELY

Tämän luvun tarkoitus on kertoa tutkimukseni tuloksista. Luvun tarkoitus on kiteyttää tutkimukseni tulokset sekä mahdollisesti antaa tuleville tutkijoille polkuja, joita seurata omissa partion pestaaamista käsittelevissä tutkimuksissaan. Kohdassa 6.1 ennustan oman ammatillisuuden ja kokemuksen kautta millaisia tutkimustuloksia ajattelin saavani. Mielestäni aina ennen tutkimusta tulisi tehdä hypoteesi tutkittavasta aiheesta. Jotta voin tässä opinnäytetyössä kuvailla oppimistani tutkittavasta aiheesta tai ilmiöstä, minun täytyy avata hieman myös ennakko ajatuksiani aiheesta. Hypoteesia ja lopputulosta vertaamalla voi saada monenlaisia oivalluksia aiheesta.

Kohdassa 6.2 keskityn avaamaan tutkimukseni tuloksia vapaaehtoisten pestauksista ja heidän kokemuksistaan sekä kuvailemaan, millaisia partion vapaaehtoisia tutkimukseen osallistui. Alaluvussa ei pelkästään luetella tuloksia, vaan samalla myös tulkitaan niitä ja esitellään asioita myös taulukoitten muodossa. Kohdassa 6.3 taas tarkastellaan asiantuntijapaneelin tuloksia. Koko luvun tarkoitus on kertoa lukijalle, millä tiedoilla päädyin niihin päätelmiin, joita esittelen kohdassa 7.1. sekä miten päädyin vastaamaan tutkimuskysymykseeni “Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista”.

6.1 Hypoteesi ennen aineiston keräämistä

Partiossa vapaaehtoisia sitoutetaan toimintaan pestisopimuksella. Pestisopimuksella tarkoitetaan kahden vapaaehtoisen tekemää sopimusta vapaaehtoisen tehtävästä tai roolista esimerkiksi jossain organisaatiossa tai organisaation projektissa (Hänninen ym. 2019, 4). Pestisopimukseen kuuluu määritellä pestin alkamis- ja loppuajankohta, kuinka paljon pesti vaatii vapaaehtoiselta aikaa, kuka toimii vapaaehtoisen pestiesimiehenä sekä mistä pestiin saa tukea (Hänninen ym. 2019, 7). Pestisopimuksen tarkoitus on selventää vapaaehtoisen tehtävää sekä määritellä tehtävän taustaraameja. Tämä voi mielestäni auttaa jaksamisessa, sillä silloin vapaaehtoisella on tehtävänsä tieto tekemisen laajuudesta, kestosta, vaatimuksista sekä mahdollisista palkinnoista.

Mielestäni pelkkä vahva tehtävälähtöinen sitouttaminen ei riitä vapaaehtoisen jaksamisen tukemiseen. Tarvitaan myös jotain, mikä kannustaa toimintaan (vrt. PERMA). Aina ei riitä pelkkä toiminnan tärkeyden tunne ja edessä oleva maaliviiva, johon tehtävä päättyy. Hyvä työilmapiiri vapaaehtoisten kesken kannustaa tekemään sekä luo halua kuulua yhteisöön (Selander 2018, 37).

Koulutukset ovat mielestäni hyvä tapa vahvistaa vapaaehtoisten jaksamista. Ajattelen niiden luovan itsevarmuutta omaan tekemiseen, sillä silloin on enemmän eväitä toteuttaa tehtäväänsä. Unohtamatta niiden tarjoamaa sosiaalista verkostoa ja vertaistukea. Koulutuksissa vapaaehtoinen voi tuntea olevansa osa suurempaa järjestöä, sillä niihin osallistuu luultavasti henkilöitä muualtakin kuin omasta toimintaympäristöstä tai toiminta-alueelta. Koulutuksista saa eväitä oman vapaaehtoistehtävän kanssa toimimiseen. Niistä saa myös varmuutta omaan tekemiseen sekä mahdollisuuden kehittää omaa tekemistään. Samalla muilta osallistujilta saa vertaistukea ja ideoita myös vaikeisiin paikkoihin. Parhaimmassa ja toivottavassa tapauksessa kouluttaja on tehnyt samanlaista tehtävää kuin kouluttaa, joten hän tietää kokemukslähtöisesti kouluttamastaan asiasta.

Mielestäni järjestöjen tulisi satsata koulutuksiin sekä koulutuspaikkoihin. Pelkkä mielekäs koulutus ei välttämättä ole aina hyvä houkutin, vaan myös mielekäs sekä inspiroiva koulutusympäristö takaavat hyvän koulutuksen. Samalla voi myös järjestää pientä virkistäytymistä tai hassuttelua, joka luo vapaaehtoiselle tärkeyden tunnetta. Tämä luo kuvaa yhteisöstä, joka välittää jäsenistään sekä tukee heitä. Positiiviset kokemukset ovat osa hyvinvointia (Seligman 2011, 16).

Millaisia tuloksia oletan löytäväni kyselyistäni? Ennakkoon olettaisin, että suurin osa vastaajista on pestattu tehtäväänsä. Pestauksesta puhutaan paljon ja esimerkiksi omassa toimintaympäristössäni kaikki vapaaehtoiset on pestattu. Valitsin tämän kokemuksen perusteella piiri- ja keskusjärjestön vapaaehtoiset tutkimuskohteeksi, sillä tätä kautta saa paremmin tietoa pestauksista.

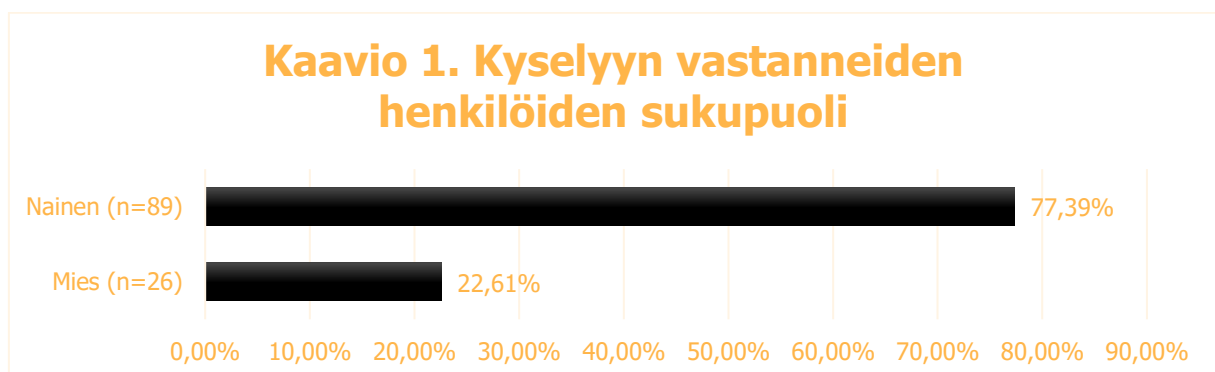
Uskon löytäväni kyselytutkimukseni avulla pestauksesta PERMA-teoriaan liittyviä hyvinvointia vahvistavia tekijöitä. Esimerkiksi onnistumisen tunteita, kun pesti päättyy tai esimerkkejä siitä, kuinka pestaja on saanut pestatun tuntemaan itsensä tärkeäksi osaksi organisaatiota. Unohtamatta tyytyväisyyttä omaan työnjälkeensä, joka lisää hyvinvointia (Madeson 2021). Kokemukseni perusteella pestauksen laatu voi kuitenkin vaihdella. Toisten pestaukset voivat olla suoraan pestausoppaiden esimerkkitapauksia. Toiset on taas pestattu hieman puolivillaisesti. Pestauksen alkamis- ja loppupäivämäärät on merkitty jonnekin, mutta suurempaa ajatusta pestaukseen ei ole käytetty.

Uskon, että kyselyyn vastaavat vapaaehtoiset ovat pitkän linjan harrastajia, joilla on kokemukseen perustuvaa näkemystä. Uskon saavani kyselyistä vastauksia siihen, miten partion vapaaehtoisten pestaus tukee vapaaehtoisten jaksamista, mutta uskon myös saavani kommentteja sen kankeudesta. Kun puhutaan partiosta, osa mieltää sen harrastuksena ja osa elämäntapana. Partion vapaaehtoiset siis sisäistävät partion sanoman eri tavoin. Tämän takia myös monenlaiset pestaukset ja pestamattomuudet ovat mahdollisia. Jokaisella on vapaus harrastaa ja siksi tämänkin tutkimuksen tavoite on lähestyä tilannetta, jossa partio olisi paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä.

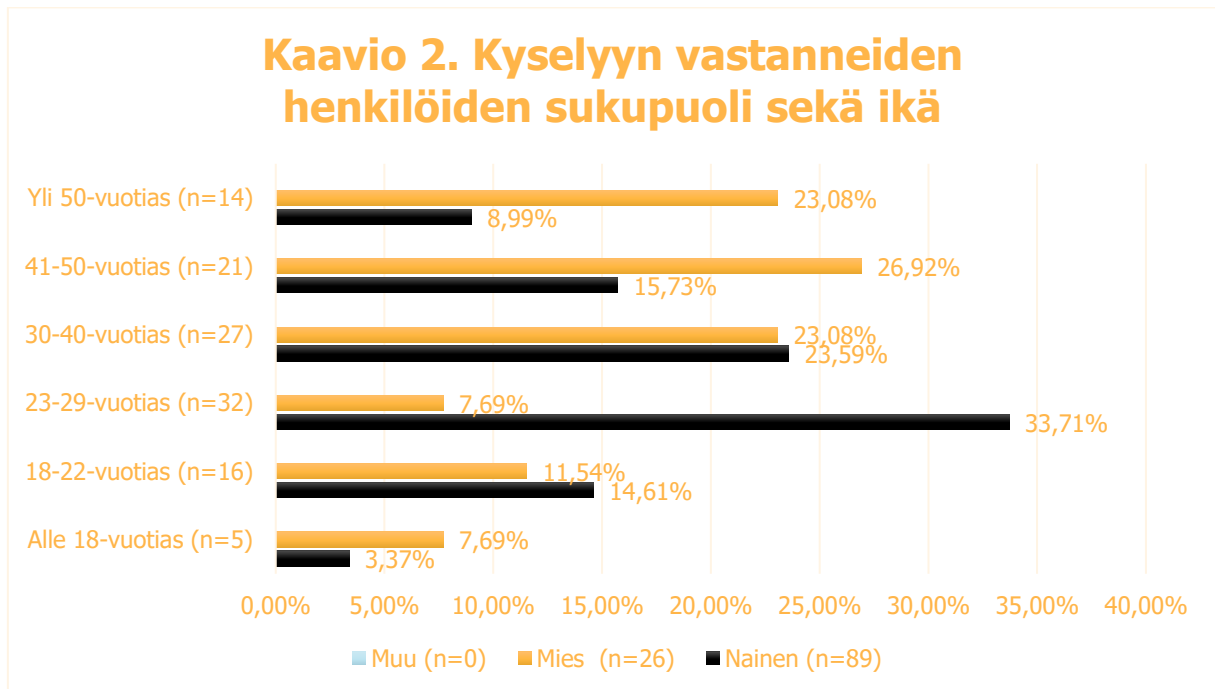
6.2 Pestattujen vapaaehtoisten kyselyn tulokset

Pestattujen vapaaehtoisten kysely toteutettiin Webropol -alustalla. Jaoin kyselyä seuraavissa partiioon liittyvissä Microsoft Teams ryhmissä: Järvi-Suomen Partiolaisten, Partio toimihenkilöt sekä Suomen Partiolaiset. Näissä ryhmissä oli kyselyn lähetyshetkellä yhteensä noin 2900 henkilöä. Kyselyä on voitu myös jakaa eteenpäin ja toivoin kyselyn nähneiden henkilöiden jakavan sitä eteenpäin kanaviin, joissa en ollut läsnä. Käytin julkaisuissa koko kanavan ”mainintaa”, jotta kaikki kanavan jäsenet saivat ilmoituksen jakamastani viestistä. Millaisen vastaanoton ensimmäinen aineistokyselyni sai? Kyselyyni liittyvät postaukset saivat kukin paljon sydän- sekä peukkureaktioita. Kysely avattiin noin 300 kertaa ja siihen lopulta vastasi noin 115 henkilöä.

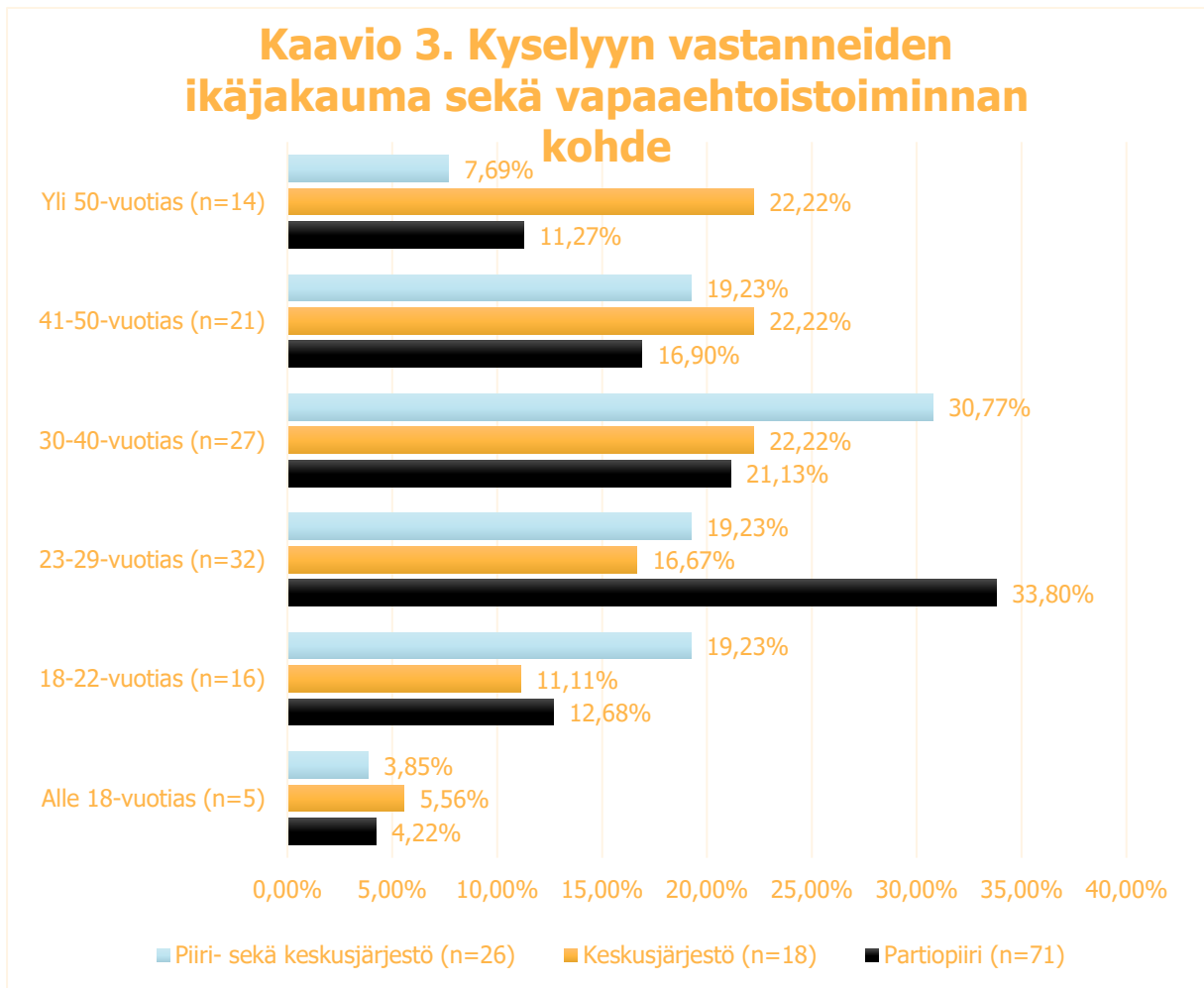
Kyselyyn vastanneista henkilöistä suurin osa oli naisia. Miehiä vastaajista oli noin neljäsosa. Lomakkeella oli myös mahdollisuus identifioida itsensä muun sukupuoliseksi. Luku ei sinänsä yllätä, sillä opinnäytetyötä kirjoittaessani Partion jäsenrekisteri Kuksan mukaan yli puolet partion harrastajista on naisia.

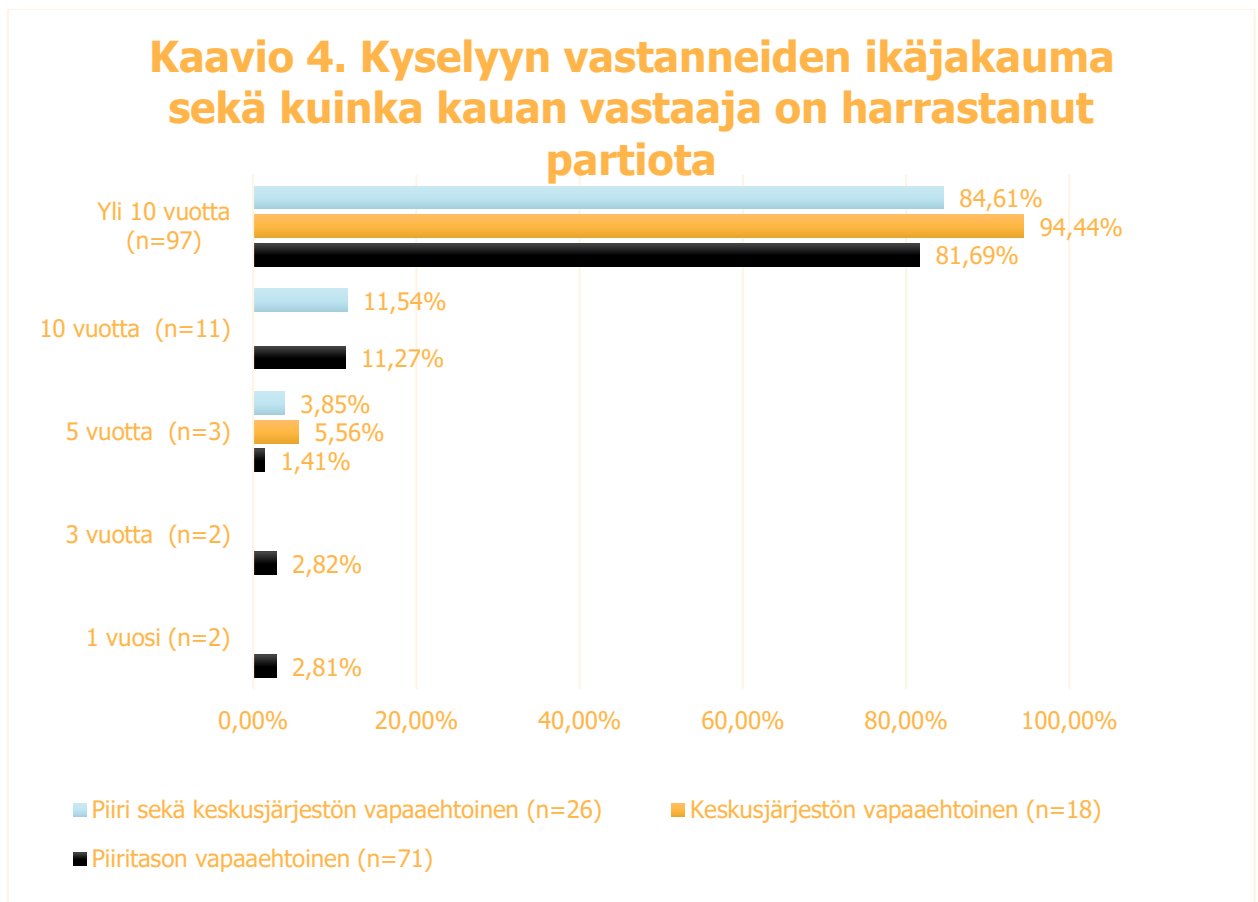
Määrittelin kyselyn ikää käsittelevät kysymykset aloittaen alaikäisestä jatkaen kohti yli 50-vuotiaita. Partion tutkimuksissa keskitytään yleensä alle 30-vuotiaisiin vapaaehtoisin, sillä partio on nuorisjärjestö. Suurin osa kyselyyn vastanneista henkilöistä oli naisia ja heistä suurin osa oli 23–29-vuotiaita. Tämä ikäluokka oli muutenkin aktiivisin kyselyyn vastanneista 30–40-vuotiaiden ollessa seuraavaksi aktiivisin vastaaja. Yli puolet kyselyyn vastanneista miehistä on yli 30-vuotiaita.

Kyselystä saadun tiedon perusteella merkittävä osa 23–29-vuotiaista toimi vapaaehtoisena piirijärjestöissä. Siirryttäessä vanhempiin ikäluokkiin luku hieman muuttuu ja vapaaehtoistoimintaa harrastetaan silloin myös keskusjärjestötasolla. Tulkitsisin, että pitkäaikaisella partiota harrastaneella piiritason vapaaehtoisella on halu kokeilla myös haastavampia tai suurempia vapaaehtoistehtäviä; Piirijärjestöjen tarjoamat tehtävät ovat sidottuja tiettyyn alueeseen, kun taas keskusjärjestö palvelee koko valtakuntaa. Yli 50-vuotiaista vastaajista suurin osa kertoi kyselyssä toimivansa keskusjärjestön vapaaehtoisena. Tarkempia lukuja vapaaehtoisten harrastajien ikäluokista ja harrastamisen kohteista löytyy kaaviosta numero kolme.

Kyselyyn vastanneista vapaaehtoisista suurin osa ilmoitti harrastaneensa partiota yli 10 vuotta. Tämä luku itsessään ei kerro partion pesteistä, vaan siitä kuinka pitkään partion toimintaan on osallistuttu ja kuinka paljon vastaajalla on kokemusta. Todettakoon, että kyselyyn vastanneista suurella osalla on pitkä tausta partiotoiminnasta. Osa vastaajista on voinut aloittaa partiotoiminnan sudenpentuikäisenä.

Oliko kaikki vapaaehtoiset pestattu? Kyselyyn vastanneista vain yksi henkilö totesi pestauksen olevan tuntematon käsite kyselyyn vastattaessa. Aineiston pohjalta voidaan todeta, että lähes kaikilla kyselyyn vastanneilla henkilöillä on perustiedot pestauksesta. Heiltä löytyy myös kokemusosaamista, jonka pohjalta antaa tietoa tutkimastani aiheesta. On tosin mahdollista, että henkilöiden tiedot pestamisesta voivat vaihdella ja kaikkien tiedot eivät välttämättä ole niin sanotusti ”oppikirjaesimerkkejä”.

Vapaaehtoistehtäväänsä pestattuja henkilöitä kyselyyn vastanneista oli lähes kaikki. Vain henkilöä neljä ilmoitti, ettei heitä ollut pestattu vapaaehtoistehtäväänsä. Tämä yllätti minut positiivisesti, sillä ajattelin pestamattomien määrän olevan suurempi. Mielestäni tämä kertoo siitä, että pestauksista on saatu hyvin jalkautettua piirijärjestöjen sekä keskusjärjestön suuntaan.

Miksi sitten näitä neljää henkilöä ei ole pestattu? Puolet vastauksista liittyivät siihen, että pestattu oli uusi tehtävässään ja pestauksista ei ollut vielä keritty tehdä. Toinen puolikas vastauksista liittyi taas siihen, ettei toimintaa johdeta kunnolla, jonka takia pestauskin on jäänyt. Tämä vastaus on huolestuttavaa, sillä mielestäni huonolla johtamisella karkotetaan vapaaehtoisia sekä haastetaan vapaaehtoisen hyvinvointia vapaaehtoistehtävässään negatiivisesti.

Miten sitten nämä neljä pestaamatonta kyselyyn vastannutta ovat kokeneet pestaamattomuuden? Vastanneista vain neljäsosa on vaatinut pestikeskustelua. Puolet pestaamattomista vastaajista, että pestaamattomuus ei vaikuta heidän pestiinsä. Miten vastaaja on kokenut pestaamattomuuden vaikuttaneen pestiinsä vapaaehtoisena? Yleinen konsensus vastauksissa oli se, ettei oikein tiedä mitä tapahtuu tai mistä saa tukea vapaaehtoistehtäväänsä. Kyselyn vastausten perusteella ei tullut ilmi tunnetta siitä, että pestaamattomuus vaikuttaa pestissä vaikuttavan pestissä jaksamiseen.

Miten pestattujen pestikeskustelut on kyselyn mukaan hoidettu? Yli puolet ovat vastanneet käyneensä pestikeskustelun kasvokkain. Noin neljäsosa oli käynyt pestikeskustelun etäyhteyksien tai puhelinkeskustelun avulla ja täyttänyt pestikeskustelun. Muutama vastaaja oli käynyt lyhyen pestikeskustelun etäyhteyksien varassa livenä tai jotain Chat-palvelua käyttäen viesteitse. Lähes kaikki vastaajat olivat kertomansa mukaan täyttäneet yhdessä pestilomakkeet. Etäpestikeskustelumainintoja seurasi useassa tapauksessa maininta siitä, että keskustelut käytiin etänä valitsevan koronatilanteen takia.

Miten vastaajat kokivat pestauksen tukevan heidän vapaaehtoistehtäväänsä? Kyselyyn vastanneet vapaaehtoiset ovat kokeneet, että pestikeskustelu on antanut suuntaviivoja sekä reunaehdotuksia tekemiseen. Samalla he ovat myös saaneet kuvan siitä, millainen ratas vapaaehtoinen on organisaation suuressa koneistossa sekä voivat myös pientä ylpeyttä omasta tekemisestään. Tärkeiksi nousivat myös aikamääreet pestin tekemiseen liittyen ja sitä kuka tukee silloin, kun tarvitsee apua. Alla muutamia vastauksia kysymykseen.

Pestiin liittyen on laadittu selkeät "raamit" mm. pestinkesto, sisältö ja vastuu. Tämä helpottaa huomattavasti kaikkien tekemistä, kun pestien sisältö on kaikilla selkeästi tiedossa.

Antanut tilaa kehittyä ja selkeät tyypit joilta saa tukea tiettyyn asiaan.

Tulee sitoutuneempi ja arvostetumpi olo. Tulee myös mitattua omaa kehittymistä paremmin.

Miten sitten vastaajat kokivat pestauksen tukeneen heidän jaksamistansa pestissä? Kyselyssä nousi vahvasti esille se, että pestaus antaa selkeän viitekehyksen tekemiseen; Vapaaehtoinen tietää tehtävänsä sekä siihen vaadittavan ajankäytön. Tätä kautta vapaaehtoinen tietää mitä häneltä odotetaan ja millaista aikamäärettä tämän toteuttamiseen haetaan. Tämä auttaa vastaajien

mielestä myös aikatauluttamaan omaa elämää tekemisen kohteen ollessa selkeä. Voitaneen todeta, että harrastukselle saadaan varattua itselle sopiva paikka. Alla muutamia vastaus esimerkkejä.

Ajankäytöstä on usein keskusteltu ja jokaisessa pestissä tulisi olla mahdollisuus sanoa nyt ei ehdi ennen kuin on pakko todeta että nyt ei jaksu.

Ainakaan ei tarvitse käyttää turhaa energiaa siihen, että pohtisin teenkö oikeita asioita. Selkeys pestissä nopeuttaa toimeen ryhtymistä ja ryhmäytymistä.

Pestaus selkeytti vastuualueita ja lisäsi sitä että voin keskittää oman fokukseni tehtäväni suorittamiseen. Toisaalta pesti saattaa kehittyä matkan varrella. Pestaus antaa tietyn roolin ja raamin, joka selkeyttää oman energian käyttöä

Kirjallinen pestilomake tuntuu enemmän oikealta sopimukselta, verrattuna suulliseen "mä voin tehdä" sopimukseen. Pestauksen yhteydessä kun jutellaan ajankäytöstä niin siinäkin molemmin puolin tulee selkeäksi mitä pesti vaatii. Virallisempi tehtävästä tulee jotenkin myös, ja on mieluisaa kantaa oma vastuu.

Pestikeskusteluista on myös saatu uutta innostusta pestin tekemiseen. Pestaja on vastausten mukaan voinut kertoa pestatun vapaaehtoisen pestin tärkeydestä organisaatiolle. Vapaaehtoista tekijää on siis pestauksessa motivoitu tehtäväänsä ja korostettu tarvetta hänen tekemiselleen. Tämän pestatut vapaaehtoiset ovat vastausten perusteella kokeneet voimauttavaksi. Alla muutamia esimerkkejä vastauksista:

Pestauksen yhteydessä kerrottiin kuinka paljon minua on toivottu kyseiseen pestiini, joten sain siitä jo pelkästään suuret buustit pestiini.

Pestaus antaa intoa toimia tehtävässä. sillä pestaus antaa kuvan, että ympärillä on motivoituneita ja aktiivisia tekijöitä.

Pestaus antaa intoa toimia tehtävässä. sillä pestaus antaa kuvan, että ympärillä on motivoituneita ja aktiivisia tekijöitä.

Tulee tärkeämpi osa organisaatiota ja sellainen olo et jollain on merkitystä—

Halusin saada tietoa kysymysasettelullani siitä, miten pestaus tukee vapaaehtoisten jaksamista, osa on myös jakanut kokemuksiaan ja mielipiteitä siitä, kuinka pestaus ei ole tukenut jaksamista tai jopa heikentänyt sitä.

Pestaaminen ei anna puhtia. Puhtia saan onnistumisista pestiin liittyvissä tehtävissä.

Ei juurikaan kyllä vaikuta. Alussa auttoi tosiaan ymmärtämään pestin sisältöä, mutta muuten en koe vaikuttavan jaksamiseen pestissä.

Pestaaja tiedossa ja siten pitäisi olla myös lähin tukihenkilö tiedossa, mutta usein pestaaaja etäinen arjessa tai vaihtunut kesken kauden. Omalla kohdallani pestaaaja lopetti ja hänen paikkansa jäi täyttämättä eli ylemmällä tasolla olevan tuen pöytä oli liian täynnä.

Noin 72 prosenttia vastanneista kokee, että pestasta tulisi kehittää. Miten kyselyyn vastanneet vapaaehtoiset lähtisivät kehittämään pestaaamista? Useat vastaajat näkivät, että tärkeimpiä kehitettäviä asioita pestauksessa ovat sopimusten noudattaminen sekä pestien tarkempi kuvaileminen. Vastaajien kokemusten perusteella pestauksen hyödyt häviävät, jos pestikeskusteluja ei muisteta pitää.

Sinänsä nykyinen järjestelmä on hyvä - kun sitä vain käytettäisiin. Esimerkiksi allekirjoittaneelle ei ole pidetty välipestikeskusteluja. Pesti on päättymässä kuu-kauden sisällä, ja kukaan ei ole edes kysynyt että haluanko jatkaa pestissä.

Kehittää niin että se olisi kaikissa lippukunnassa ja piireissä vahvasti käytössä kaiken tasoissa pesteissä. Myös väli- ja loppukeskustelut.

Välipestikeskustelut unohtuvat helposti

Pestikuvauksien osalta vastaajat toivoivat, että niitä avattaisiin selkeämmin ja tarkemmin jotta tietäisi paremmin mitä vapaaehtoiselta vaaditaan.

Pestikuvausten tulee kertoa siitä mitä pestatulta odotetaan. Vaikka moneen pestiin voi tulla uutena partiolaisena, olisi hyvä madaltaa kynnystä partiotausta vaatimuksesta. Varsinkin jos kyseessä on paripesti, toisella tulisi olla ennestään ter-

mistö hallussa ja jonkinmoinen kuva ikäkausista ja partio-ohjelmasta. Partiokokemus keventää ensimmäisen pestivuoden taakkaa, kun muutoinkin tulee uusia asioita opeteltavaksi ja verkostoja pideltäväksi.

Osa vastaajista toivoi, että valmiiksi annettuja pestauslomakkeita voisi halutessaan muokata. Esimerkiksi osa vastaajista näki, että pestisopimukseen olisi hyvä pystyä lisäämään tai poistamaan joitain kohtia. Muutama toivoi myös mahdollisuutta tallentaa pestisopimuksen partion jäsenrekisteri Kuksaan. Tällä tavalla välttyttäisiin pestilomakkeitten katoamiselta ja niitä voisi muistaa tarkastella useammin.

Millaisia ajatuksia vastaajilla oli pestauksen kehittämisestä jaksamisen tukemisen kärkiajatuksella? Useat vastaukset korostivat sitä, että pestikeskustelujen pitämisen kannustamiseen tulisi panostaa. Ja ylipäättänsä pitäisi huolehtia siitä, että kaikki tuntevat pestauksen menetelmänä. Pestaus ei toimi, jos pestikeskustelut jäävät pitämättä ja pestattu vapaaehtoinen ei saa tukea tekemiseensä. Ratkaisuina pestauksen parempaan näkyvyyteen nähtiin entistä näkyvämmät materiaalit ja onnistuneiden pestastarinoiden jakaminen.

Tärkeää olisi, että pestaamista käytettäisiin laajasti niin lippukunta-, piiri- kuin kattojärjestönkin tasolla. Pestausmateriaali ihmisten tietoisuuteen ja saataville. Pestaamisella tuetaan jaksamista ja sitä, että jokainen tietää, mitä häneltä odotetaan, kuinka pitkäksi aikaa sitoutumista pestiin toivotaan ja mistä saa vaikkapa tukea.

Väli- ja loppukeskustelujen pitämällä ja tähän kannustamisella

Pestausjärjestelmässä voisi olla esimerkkejä ja työkaluja jaksamisen kehittämiseen sekä pestiesihenkilöille tulisi olla riittävä resurssointi pestattujen jaksamisen ylläpitämiseksi (kokouksien muonitukset, kiitostapahtumat, jne.).

Osa vastaajista pohti myös sitä, että ovatko nykyiset piiri- ja keskusjärjestön pestit liian suuria kokonaisuuksia ja pitäisikö niitä pilkkoa pienemmäksi? Osa myös mietti sitä, että pesteissä tuli olla maksimikesto. Liian pitkillä pesteillä vapaaehtoisen tehtäväkokonaisuus muuttuu liian suureksi. Myöskään vapaaehtoisen muistamista pestin lopussa ei pidä kyselyn mukaan unohtaa! Pestauksessa tulisi muutamien vastaajien mukaan myös huomioida muistaminen.

Esim. budjetoiduin kiitoksin. Jotain mukavaa tekemistä tms. Olen huomannut, että ison ja vaativan projektin budjetissa ei välttämättä ole rahaa (tai siihen budjetoitu raha on osallistujilta pois) pestattujen kiitoksille. Nyt kiittelen omaa projektiryhmääni paitsi tietysti kiittävällä palautteella, myös pienillä postitse menevillä lakupatukoilla ja postikorteilla, mutta pitkän pestin aikana olisi kiva kiittää välillä vaikka leffalipulla tms. Kun esim. ansiomerkin anominen kiitoksena kahden vuoden pestin jälkeen tulee aika myöhään pestissä jaksamisen kannalta.

Kyselyn lopussa oli vielä avoin kysymys, johon vastaajat pääsivät kirjaamaan ajatuksia, joita en ollut hoksannut kysyä tai muuten vaan mielipiteitä pestauksesta ja pestaamisesta. Suurin osa vastaajista oli kommentoinut pestauksesta positiivissävytteisesti ja toivoi sen olevan tulevaisuudessa tehokkaammin käytössä. Osassa vastauksista pohdittiin myös omia pestejä ja niiden toteutumisia.

Koin, että sain tästä kyselystä hyvin materiaalia pestauksen käytöstä sekä pestauksista piiri- sekä keskusjärjestötasolla. Kurkistus vastaajien pestauksiin vastasi osaltaan ennakoajatuksiani aiheesta, mutta sain myös uutta tietoa. Saamani materiaali sisälsi monenlaisia kommentteja sekä ajatuksia pestaamisesta. Hyödynsin vastauksia pestaaajille tarkoitetussa kyselyssä, koska pidän pestattujen kokemusta pestauksesta tärkeänä.

6.3 Pestaajille tarkoitetun asiantuntijapaneelin tulokset

Pestaajien kysely toteutettiin Metodix oy:n ylläpitämän eDelphi -palvelun kautta. Etänä toteutettuun asiantuntijapaneeliin osallistui kaksitoista henkilöä, jotka toimivat pestausten kanssa. Asiantuntijapaneelin materiaali on nähtävissä Liitteessä 2. Kutsutut henkilöt olivat pestiesimiehinä toimivia vapaaehtoisia sekä partiotoimihenkilöitä. Kaikki panelistit eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin tai nelikenttiin. Tähän en tiedä tarkkaa syytä. Epäilen syyksi inhimillistä virhettä, jossa kysymyksen lukemisen jälkeen on siirrytty seuraavaan täyttämättä nelikenttää tai teknisten ongelmien takia. Mahdollista on myös, että kysymykseen ei haluttu jostain syystä vastata. Paneeli saattoi myös jäädä joiltain osin kesken ja siihen ei syystä tai toisesta palattu, tai tuloksia ei muistettu tallentaa. Delfoi oli myös metodina kaikille kutsumilleni asiantuntijoille entuudestaan tuntematon, joten se saattoi aiheuttaa haasteita vastaamiseen.

Kyselyn tulosten tueksi olen myös ottanut kaikkien kysymysten nelikentistä koosteen. Nelikentissä poikittain menevä x-akseli kuvastaa väittämän todennäköisyyttä ja pystysuunnassa kulkeva y-akseli toivottavuutta. Akselien +/- merkki tarkoittaa neutraalia keskikohtaa. Kun akselleita seurataan vasempaan alanurkkaan päästään ei-toivottavaan sekä ei-todennäköiseen vastausvaihtoehtoon. Vastakkaisessa suunnassa pystypalkin yläpäässä on erittäin toivottava sekä oikeassa alakulmassa erittäin todennäköinen vaihtoehto. Vastajaat pääsivät asettamaan oman mielipiteensä nelikenttään arvioidakseen väittämän todennäköisyyttä sekä toivottavuutta.

Paneelin ensimmäisenä väittämänä toimi ”Kaikki keskus- tai piirijärjestössä toimivat vapaaehtoiset on pestattu tehtävänsä”. Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että väittäjä olisi jollain tasolla toivottavaa. Kommenttikentässä käytiin paljon keskustelua siitä, kuinka tärkeää pestauksen tekeminen on mahdollisimman nopeasti pestin alkuvaiheessa. Väittämän todennäköisyys jakoi mielipiteitä. Pestatuille suunnatun kyselyn perustellaan voin kuitenkin todeta, että ainakin kyselyyn vastanneista lähes kaikki olivat pestattuja.

Alla muutamia panelistien mietteitä:

Pestisopimus on hyvä tehdä mahdollisimman pian pestikeskustelun jälkeen ja tarvittaessa voi käydä uuden pestikeskustelu kierroksen, kun pestisopimus tehty, muistaen pestin luonteen ja keston. Puheenjohtajan pestisopimus on kiireellisempi, kuin pelkän pestiläisen. Monesti pestisopimus puoli kannattaa ottaa puheeksi jo pestistä sopiessa.

Mielestäni pestisopimus tulisi tehdä jo ennen pesti alkamista, pestikeskustelun päätteeksi, jotta pestiin sitoutuminen on varmaa. Pestikeskustelu tulisi siis olla niin hyvä, että sen perusteella voi arvioida, haluaako sitoutua pestiin.

Pestin kesto vaikuttaa siihen, milloin se viimeistään pitäisi tehdä. Jos kyseessä 1 vuoden tai alle oleva pesti, olisi pestikeskustelu ja -sopimus hyvä tehdä heti ensimmäisen kuukauden jälkeen tai jopa ennen. Pidemmässä pesteissä alustavaa keskustelua olisi hyvä käydä jo ennen pestin alkua, jotta voi varmistua siitä, että henkilö on sitoutunut pestiinsä ja pesti on hänelle sopiva, pestisopimuksen voi kirjoittaa tarkemmin, kun pesti pyörähtänyt käyntiin mutta kuitenkin 3 kuukauden sisällä. Pestin luonne myös vaikuttaa - puheenjohtajapestiin keskustelua on hyvä käydä etukäteen, rivijäsenenä ehtii keskustella myös pestin alettua. Tämä antaa

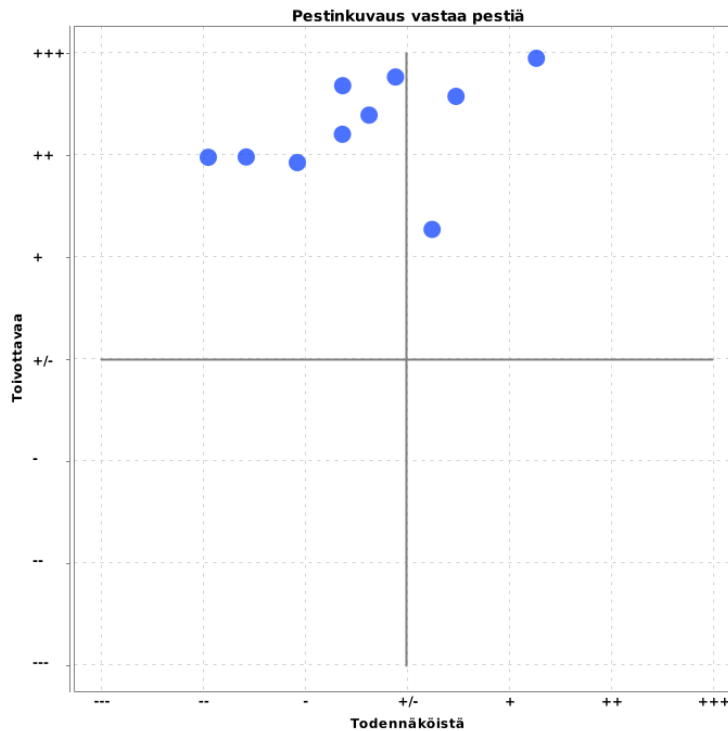

ei nähdä todennäköisenä ei lähdetty tarkemmin avaamaan. Panelistit kiinnittivät huomionsa siihen, millainen on hyvä pestikeskustelu. Panelistien mukaan hyvä pestikuvaus kertoo kaiken oleellisen liioittelematta tai vähättelemättä mitään. Alla muutamia panelistien mielipiteitä:

Hyvässä pestikuvauksessa on kuvattu mahdollisimman tarkasti pestin tehtävät, pestin hoitamiseen käytettävä aika ja vaatimukset. Pestikeskustelussa voi tulla esiin asioita mm. pestiin hakijan erityistaitoja, joiden mukaisesti pestikuvausta voidaan muuttaa, jos se on tarpeellista.

Pestikuvauksen tulisi olla realistinen ja siinä tulisi kertoa kaikki pestiin liittyvät vastuut. Hyvä pestikuvaus olisi myös innostava ja saisi kiinnostumaan pestistä.

Kaavio 7. Pestikuvaus vastaa pestiä

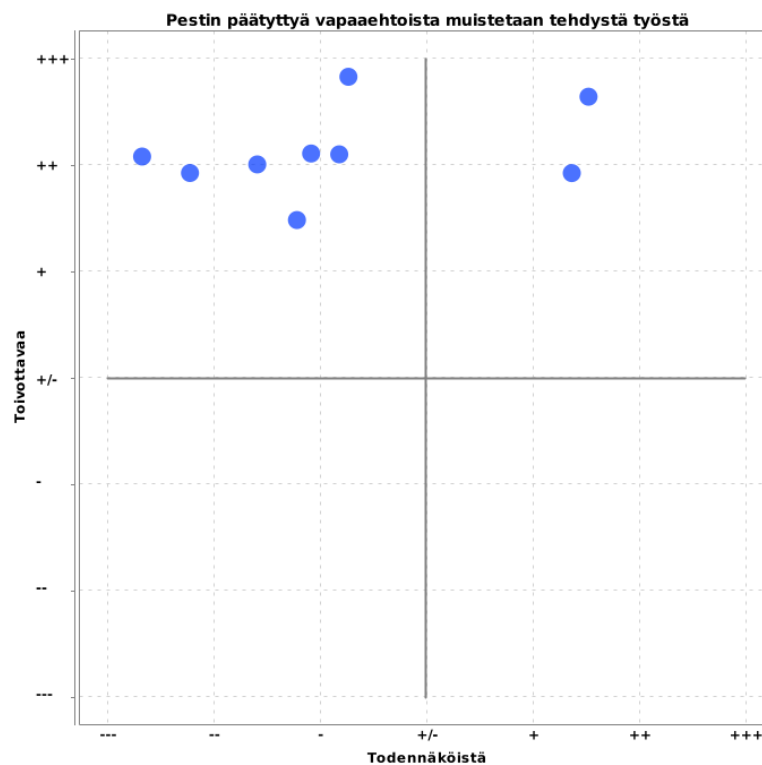
Vapaaehtoisten muistaminen pestin päättymisen kynnyksellä jakaa mielipiteitä. Muistaminen nähdään todella toivottavana, mutta ei todennäköisenä ilmiönä. Panelistien mukaan muistaminen unohtuu liian helposti, vaikka vapaaehtoisia tulisi muistaa. Alla mielestäni hyvä kommentti asiaan liittyen.

Pestin jälkeen täytyy pestattua kiittää sellaisella tavalla, joka on nimenomaan pestatun mieleen ja saa tämän tuntemaan olonsa arvostetuksi. Jollekin se on ansiomerkki, toiselle pullakahvit ja kolmannelle kaatajaiset tai yhteinen illanvietto.

Pestaajan täytyy ainakin pitkissä ja intensiivisissä pesteissä opetella tuntemaan pestilaisensä siten että osaa valita sopivan tavan.

Muistaminen kannattaisi siis miettiä pestatun mukaan. Toinen arvostaa erilaisia asioita kuin toinen. Pääasia on kuitenkin se, että vapaaehtoista tekijää muistetaan ja hänen tekemäänsä työtä arvostetaan. Tämä luo myös vapaaehtoiselle tekijälle kuvaa siitä, että hän on arvostettu osa yhteisöä.

Kaavio 8. Pestin päätyttyä vapaaehtoista muistetaan tehdystä työstä

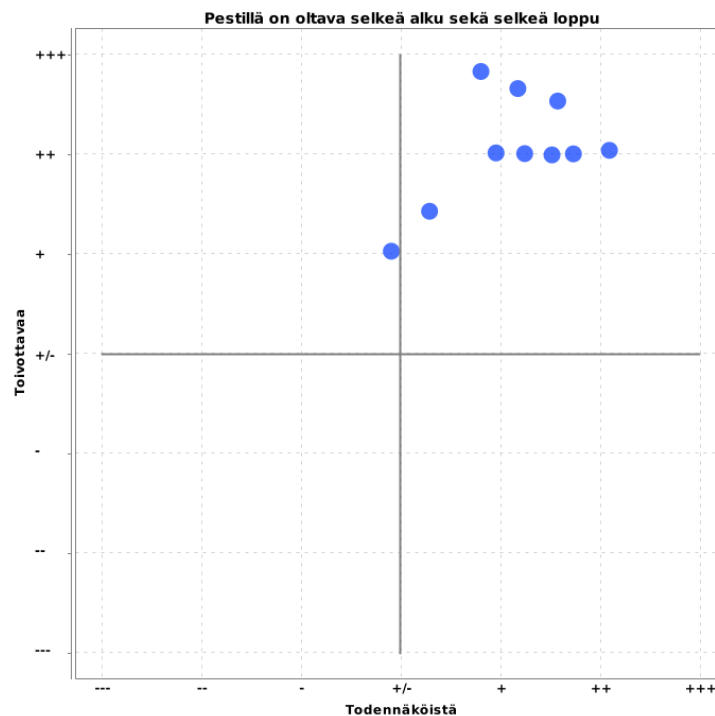
Pestien aikamääreiden selkeä asettaminen nähtiin tärkeänä asiana. Aiheeseen liittyvä väittämä ”Pestillä on oltava selkeä alku sekä selkeä loppu” nähtiin pääasiallisesti toivottavana sekä todennäköisenä. Kommenttikentässä käytiin keskustelua siitä, kuinka tärkeää ja hyödyllistä pestien aikamääreiden määrittely on. Yksi kommentti oli kuitenkin hieman tarkkaa määrittelyä vastaan.

Nuorisjärjestössä vapaaehtoisten ikä on usein ”nuori aikuinen” eikä pitkäaikaista sitoutumista voida edes vaatia. Olisi hyvä jos pesti määriteltäisiin vuoden-kahden pestiksi, silloin siitä jotain saa irtikin, mutta koska tilanteet voivat pestatulla muuttua nopeastikin, on tärkeää että pestiin kuuluvat keskustelut käydään pestin edessä avoimesti ja tilanteen muuttuessa niihin reagoidaan asianmukaisesti.

Eli pestiä ja siitä suoriutumiseen liittyviä asioita tulisi punnita pestikeskusteluissa. Olisi hyvä, jos ne olisivat pitkiä, mutta se ei aina ole mahdollista. Toisen kommentin mukaan taas tarkat aikamäärät auttavat pestattua sekä pestajaa. Pestattu voi miettiä, haluaako jatkaa pestissään ja pestajalla on mahdollisuus reagoida mahdollisen uuden rekrytoinnin suhteen.

Pestin määräaikaisuus tukee sekä pestajaa että pestattua. Tällöin pestatyu tietää milloin viimeistään saa siirtää pestin seuraavalle ja vastaavasti pestaja tietää ajankohdan jolloin täytyy alkaa etsiä postille jatkajaa tai ainakin kysyä pestatulta että kuinka tämä suhtautuisi pestin jatkamiseen.

Kaavio 9. Pestillä on oltava selkeä alku sekä selkeä loppu

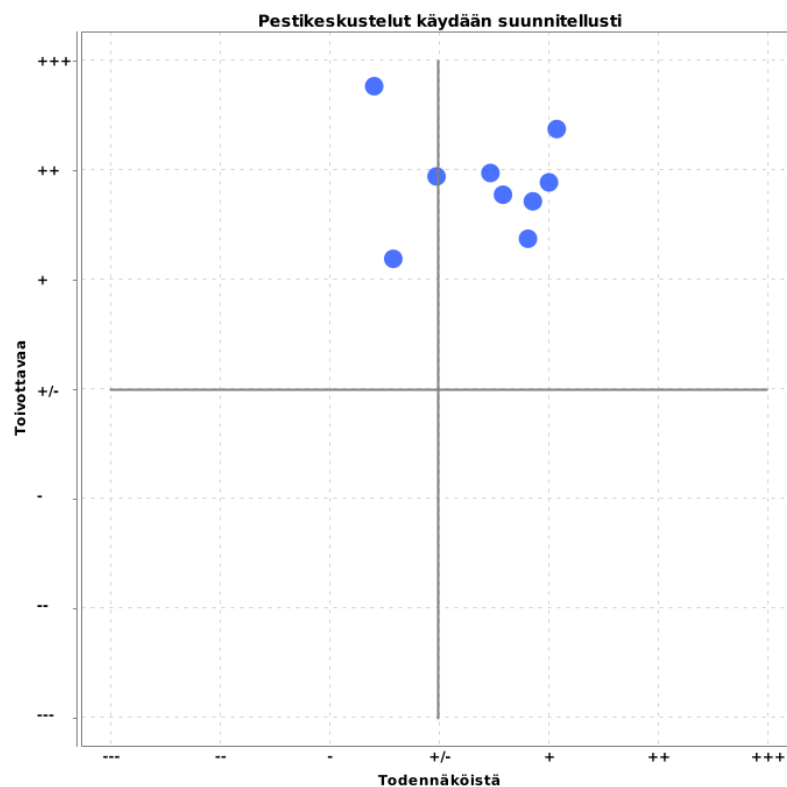

Suunnitelmallinen pestikeskustelujen käyminen oli panelistien näkökulmasta melko todennäköistä ja toivottavaa. Kommenttikentässä oli lähinnä mielipiteitä siitä kuka päättää, määrittää sekä muistuttaa pestikeskusteluista. Suurin osa oli sitä mieltä, että pestaja pitää huolen siitä, että pestikeskustelut tehdään ajallaan.

Pestikeskustelut pidetään suunnitellusti, sillä ketään ri pestata ilman eli mitään ei pestissä tapahdu ennen keskustelua. Käytän myös pestikeskustelun tukimateriaaleja ja perehdytyslistaa, jotta sisältö on hyödyllinen.

Pestaaja ottaa tähän ajan ja suunnitellusti toteuttaa keskustelut. Kalenterointi on tärkeää kaikessa tekemisessä, mihin on lupautunut.

Kaavio 10. Pestikeskustelut käydään suunnitellusti

Viimeisenä väittämänäni lähdin hakemaan pestaaajien mielipiteitä pestauksen roolista vapaaehtoisen jaksamisen tukena. Väittämä arvioitiin nelikenttään toivottavana, mutta todennäköisyys jakoi vastaajien mielipiteitä. Osa vastaajista ajatteli asiaa niin, että ilman pestiä ei ole jaksamista rasittavia tekijöitä. Toiset taas näkivät pestauksen toimintaa ja omaa jaksamista tukevana tekijänä, sillä sitä kautta tietää mitä vapaaehtoiselta odotetaan. Ilman kyseistä tietoa energiaa menee hukkaan ja epätietoisuus vaikuttaa myös jaksamiseen. Alla muutamia kommentteja liittyen pestauksen antamaan tukeen.

Pestaus antaa juuri niitä raameja ja rajoja pestille, kun on tiedossa, mitä pestissä vaaditaan.

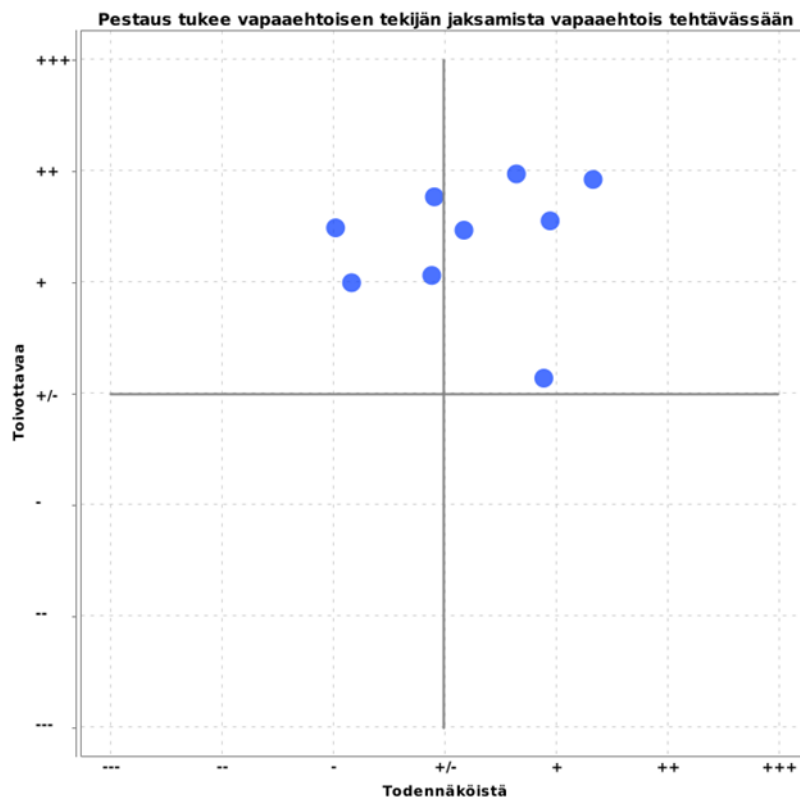
Yhteisesti sovitut raamit määrittelee pestin suuruuden, vastuut ja velvollisuudet. Niihin on yhteisesti sitouduttu pestisopimuksella.

Edellistä kommenttia tukevia kirjoituksia:

Tämä. Ilman pestikeskustelua ja virallista pestaaamista on vain epämääräinen homma josta ei tiedä mitä odotetaan ja milloin pääsee siirtymään eteenpäin.

Juuri näin. Jos ei tiedä mitä tekee ja miksi, ei todennäköisesti saa kauhean paljon aikaankaan. Ja energiaa kuluu turhaan pähkäilyyn siitä, mitä minulta odotetaan ja mihin olen sitoutunut.

Kaavio 11. Pestausta tukee vapaaehtoisen tekijän jaksamista vapaaehtoistehtävässä

7 OPINNÄYTETYÖN PÄATELMÄT, TUOTOS SEKÄ LOPPU-SANAT

Tässä luvussa käsittelen keräämäni aineiston pohjalta pestaamista vapaaehtoisen jaksamisen tukijana. Luvussa pohdin sitä, miten pestausta voisi kehittää sekä esitän kehitysehdotuksia toimintaan liittyen. Vastaan myös opinnäytetyöni tutkimuskysymykseen saamani tutkimustiedon pohjalta.

Luvussa esittelen myös luomaani opasta, joka on opinnäytetyöni tuotos. Oppaan nimi on Pieni opas pestaamiseen. Siinä esittelen pestausta höystettynä tämän opinnäytetyön kehitysehdotuksilla, jota myös muut yhteisöt voivat käyttää. Sen ideana on antaa perusteet hyvään vapaaehtoisten rekrytointiin pestaamisen avulla riippumatta yhteisöstä. Oppaan rakentamisessa hyödynsin opinnäytetyöprosessin aikana kerättyä tietoa sekä partion valmiita pestausmateriaaleja. Lopussa on pieni epilogi, jossa mietin vapaaehtoistoimintaa yleisesti sekä opinnäytetyöni matkaa.

7.1 Päätelmät ja kehitysehdotukset sekä pieni opas pestaamiseen

Kyselytutkimuksieni perusteella uskallan yleisesti väittää, että pestauksesta on hyötyä vapaaehtoiselle sekä vapaaehtoisen organisaatiolle. Se auttaa rekrytoinnissa, sillä se antaa parhaimmillaan käytettynä vapaaehtoiselle selkeän tiedon tekemiseen sitoutumisesta sekä organisaation toimintatavoista. Pestisopimus sanoittaa tekemisen raamit sekä tukitoimet. Siihen voi aina palata viimeistään pestikeskusteluissa, joissa vapaaehtoisten tekemisen tärkeyttä korostetaan ja omaa kehittymistä reflektoidaan sekä tulevaisuutta pestissä pohditaan yhdessä pestaajan kanssa. Pesti itsessään voi olla kuormittava, mutta opettavainen ja tukea sen tekemiseen on saatavilla.

Heikoimmillaan pestaus taas on huonosti kuvailtu tehtävä, johon suostunut vapaaehtoinen vaeltaa epätietoisena pimeässä. Pestaajan tehtävä voi olla päättynyt ja uutta pestaajaa ei ole tai pestaajaa ei ole nimetty ollenkaan. Pestillä ei myöskään saata olla päättymispäivää, vaan olet tehtävässä niin kauan kuin itseäsi huvittaa. Toisaalta vapaaehtoinen ei välttämättä osaa vaatia pestaukseen liittyviä asioita, sillä hän kokee ne liian byrokraattisiksi tai muuten vain turhiksi. Onneksi tällaisia tapauksia nousi kyselytutkimuksissani vain muutama.

Opinnäytetyössäni määrittelen ja tutkin vapaaehtoisen jaksamista ja hyvinvointia PERMA-teorian kautta. Millaisia havaintoja tein tutkimukseni aikana? Kaikki vapaaehtoiset eivät ajattele pestauksista jaksamista vain hyvinvointia tukevana välineenä, vaan se nähdään enemmän sitouttamisen ja työnjaon välineenä. Kyselyjeni vastauksista huokuu kuitenkin asioita ja esimerkkejä toimintatavoista, jotka vaikuttavat vapaaehtoisten jaksamiseen ja hyvinvointiin. PERMA-teorialla voidaan sanoittaa ja määritellä erilaisia osa-alueita, jotka vaikuttava yksilön hyvinvointiin sekä jaksamiseen (Pascha 2021). Ne voivat toimia kaikki yhdessä elementteinä, jotka toimivat elämän peruspilareina. On myös mahdollista, että joku elementeistä voi nousta ylitse muiden ja jättää muut hieman varjoonsa. Pääasia on kuitenkin se, että yksilö löytää asiat, jotka tukevat hänen hyvinvointiaan sekä jaksamistaan.

Miten pestaus sitten tukee vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista PERMA-teoriaan asiaa peilaten? PERMA-sanan ensimmäinen kohta tulee P-kirjaimesta, joka tarkoittaa positiivista tunnetta (Pascha 2021). Suuri osa pestatuille tarkoitettuun kyselyyn vastanneista oli harrastanut partiota pitkään. Uskaltaisinkin tämän tiedon pohjalta väittää, että vastaajat pitivät harrastuksestaan ja näkivät sen positiivisessa valossa. Harrastuksen voisi siis väittää tuovan sisältöä sekä positiivisia tunteita, sillä siihen käytetään paljon aikaa. Suurin osa heistä näki myös pestauksen positiivisena sekä tärkeänä asiana. Kyselyyn vastanneiden henkilöiden mielipiteiden perusteella voitaneen todeta, että pestaus johtaa positiiviseen harrastamiseen. Väittämani perustuu siihen, että lähes kaikki vastaajat näkivät pestaukset tavalla tai toisella tärkeänä osana harrastusta.

PERMA-teorian E-kirjain tarkoittaa tehtävään sitoutumista (Pascha 2021). Tätä kohtaa pestaus tukee erittäin hyvin. Pestauksessa määritellään vapaaehtoiselle hänen tehtävänsä sekä vastuualueensa. Vapaaehtoinen voi hakea juuri häntä kiinnostavaan pestiin. Se tarjoaa hänelle mahdollisuuden uppoutua ja innostua tehtäväänsä, joka lisää vapaaehtoisen hyvinvointia (Pascha 2021). Pestauksen yksi tavoite on mielestäni sitouttaa vapaaehtoinen pestiinsä ja antaa hänelle eväitä toteuttaa vapaaehtoistehtäväänsä. Hyvin tehdyssä rekrytoinnissa vapaaehtoinen pääsee tekemään juuri hänelle markkinoituja asioita (Karreinen 2021). Suurin osa tutkimuskyselyihini vastanneista näki juuri tämän pestauksen hyödyllisimpänä osana.

PERMA-teorian R-kirjaimella tarkoitetaan ihmissuhteita. PERMA-teorian mukaan ihmissuhteet ja sosiaaliset kontaktit ovat oleellinen osa ihmisten elämää sekä hyvinvointia (Pascha 2021). Kyselytutkimuksien vastauksien perusteella pestikeskustelujen käyminen nähtiin todella

tärkeäksi pestauksen kokonaisuonnistumisen kannalta. Eli vapaaehtoistehtävästä keskusteleminen sekä haasteiden tai onnistumisten jakaminen oli tärkeää. Tätä kautta pestaus tarjoaa ihmis-suhteita sekä verkostoa, sillä pestauksen alkumetreillä määritellään hänen tukijansa pestissä. Pestattua vapaaehtoista ei siis pitäisi jättää ulos yhteisöstä, vaan hän olisi osa yhteisöä. Kyselytutkimuksistani pystyi myös havaitsemaan, että käymättömät pestikeskustelut heikensivät vapaaehtoisen suhdetta yhteisöön.

Pestaus toteuttaa PERMA-teorian M-kirjainta kyselytutkimuksieni perusteella hyvin. M-kirjaimella tarkoitetaan merkityksellisyyttä (Pascha 2021). Tämä Perma -teorian kohdalla tarkoitetaan yksilön omia motivaatiotekijöitä, jotka antavat yksilölle kuvan siitä, että hänen tekemisellään on jokin merkitys (Pascha 2021). Tätä kohtaa voi tukea esimerkiksi oman työn tärkeyden ymmärtämisellä tai näkemisellä. Tässä kohdassa pestaus myös toimii hyvin. Pestatut vapaaehtoiset sekä heidän pestaaajansa olivat sitä mieltä, että pestauksella pystyttiin tuomaan ilmi yksilön tehtävän tärkeys. Jokaisella pestillä on paikkansa ja vapaaehtoisen tehtävän merkityksellisyys on tärkeä vetovoimatekijä (Karreinen 2021). Pestattujen sekä pestaaajien mielestä vapaaehtoisen tekemisen tärkeyttä pystyttiin vielä tuomaan ilmi pestin päättyessä muistamalla vapaaehtoista tekijää.

Viimeinen PERMA-teorian kirjain on A-kirjain. Tällä kirjaimella tarkoitetaan saavutuksia. Tavoitteiden asettaminen ja niihin pääseminen voi tuoda onnistumisen tunteita, jotka tukevat minäpystyvyyttä sekä hyvinvointia (Pascha 2021). Pestauksen alussa mallin mukaan määritellään mitä tavoitteita pestauksella on. Pestaaajien kyselyyn vastanneet henkilöt näkivät positiivisena asiana, että pestauksessa määritellään, mitä heiltä halutaan ja että pestauksessa määritellään tehtävän alku ja loppu. Vapaaehtoistehtävissä on tärkeää määritellä, millaista ajankäyttöä tehtävän toteuttaminen vaatii (Karreinen 2021). Toteaisin, että vapaaehtoiset tuntevat saavutaneensa jotain pestin päätyttyä. Tärkeää on myös, että projektimuotoisissa tehtävissä on luultavasti saatu jokin tuotos aikaiseksi. Pelkkä tietoisuus, ettei ole tehtävissä ikuisesti auttaa jaksamisessa.

Näkisin, että pestaus tukee PERMA-teorian kanssa peilaten vapaaehtoisen jaksamista. Mutta miten vastaisin tutkimuskysymykseeni? Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista? Pestaaajien sekä pestattujen tulisi huolehtia siitä, että pestikeskustelut pidetään ja sovitut asiat ovat sopivan kokoisia sekä niistä

pidetään kiinni. Pestien kuvauksia tulisi miettiä tarkasti, jotta ne olisivat realistisesti toteutettavissa (Karreinen 2021). Näillä huomioilla vapaaehtoisten harrastamisesta saadaan mielekkäämpää sekä laadukkaampaa. Unohtamatta mahdollisuutta kokea ylpeyttä omasta vapaaehtoistyöstään sekä siitä että saa kuulua osaksi yhteisöä, joka myös arvostaa annettua työpanosta. Jos pestikeskustelut jäävät tekemättä, kokonaisuus alkaa rakoilla ja voi johtaa monenlaisiin karikoihin.

Mitä haluaisin lähteä kehittämään pestauksissa? Haluaisin lähteä kokeilemaan useamman pestikeskustelun mallia pitkäaikaisissa pesteissä. Oman kokemukseni perusteella suuri osa pesteistä on parin tai useamman vuoden mittaisia. Yleensä niissä pidetään vain yksi pestikeskustelu. Haluaisin lähteä tutkimaan, auttaisiko useampi kuin yksi välipestikeskustelua vapaaehtoisten jaksamista pesteissä. Uskon, että pestikeskustelun tyyppisiä keskusteluja käydään epävirallisesti, mutta niiden taltioiminen voisi olla päätöspestikeskustelun kannalta hyödyllistä. Aina ei ulkomuistista muista kaikkia hyviä ajatuksia, joita ei ole taltioinut ylös. Toisaalta minua kiinnostaisi myös lähteä tutkimaan miten, korona on vaikuttanut pestauksiin; Onko pestejä muokattu tai päätetty koronan seurauksena ja millaisia vaikutuksia tällä on ollut.

Toissijaisena tutkimuskysymyksenäni tavoitteena oli miten pestauksista voisi kehittää vapaaehtoisten rekrytoinnin välineenä. Tutkimusteni perusteella voisin sanoa, että suurin osa pestauksista sekä pestatuista näkee pestauksen hyvänä tapana rekrytoida, varsinkin silloin kun pestiä markkinoidaan rehellisesti ja lupauksissa pysytään. Eli kehitysehdotuksena totean, että pestin sisältöihin ja markkinointiin kannattaisi kiinnittää erityistä huomiota. Ajattelen, että valheilla on lyhyet jäljet. Valheellinen mainonta pestistä ja sen todellisista vaatimuksista voi johtaa huonoon kuvaan pestauksista yhteisöstä, joka taas ajaa vapaaehtoiset muihin yhteisöihin. Tässä tapauksessa valheellisen tiedot käyttäminen pestauksessa voi johtaa partion imagon heikkenemiseen alueellisesti tai pahimmassa tapauksessa valtakunnallisesti.

Tutkimukseni sekä partion pestausoppaiden perusteella loin oppaan, joka kertoo pestauksen pääpiireet sekä sen, miksi pestauksia kannattaa tehdä. Oppaan on tarkoitus esitellä pestausjärjestelmää ilman partion laajaa ominaista sanastoa perustasolla. Siinä esitellään vapaaehtoisten rekrytointiin ja perehdyttämiseen liittyviä perustason käsitteitä. Oppaassa korostetaan myös vapaaehtoisten hyvinvoinnin tärkeyttä. Ilman vapaaehtoisia ei ole hienoa ja aktiivista järjestöä tai muuta vapaaehtoisuusyhteisöä. Tekemäni opas on nähtävissä Liite 6 -kohdassa. Tilaaja sekä minä voimme hyödyntää opasta partion yhteistyökumppaneiden kanssa vapaaehtoisten rekrytointiin

ja sitouttamiseen liittyvää toimintaa esitellessä sekä muussa yhteistoiminnassa. Unohtamatta niitä henkilöitä, jotka voivat hyötyä oppaasta tutustuttuaan tähän opinnäytetyöhön. Muuten opinnäytetyöni tulokset ja kehitysehdotukset toimitetaan tilaajalle, joka hoitaa tiedon jalkauttamisen pestausjärjestelmän päivityksen yhteydessä parhaaksi näkemällään tavalla.

7.2 Lopuksi

Vapaaehtoisena työskentelemisen on tutkitusti todettu parantavan elämänlaatua sekä tyytyväisyyttä omaan elämäänsä. (Milbourn, Black & Buchanan 2019, 272). Se voi myös olla kuormittavaa ja jaksaminen voi olla joskus koetuksella. Rakkaasta harrastuksesta voi pahimmassa tapauksessa tulla taakka, josta ei enää saa iloa ja se lähinnä rasittaa. Tämän vuoksi järjestöjen hallintaelimien ja työntekijöiden tulisi pitää huolta omien tekijöidensä jaksamisesta. Huolenpitoon kuuluu mielestäni oikeiden tehtävien delegoiminen oikeille ihmisille, henkilöiden kouluttaminen sekä perehdyttäminen tehtäviinsä, reunaehtojen luominen yhdessä vapaaehtoisten kanssa sekä viimeisenä, ehkä jopa tärkeimpänä asiana, kiittäminen ja muistaminen. Ja tietysti väliajoin näiden prosessien tarkastelu sekä kehittäminen. Jos vapaaehtoista muistetaan kiittää tehdystä työstä, hän luultavasti tarttuu toimeen toistekin. Tällöin hän tuntee olevansa tärkeä osa yhteisöä, mikä lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta, hyvinvointia ja sitä kautta myös jaksamista. Pidetään siis huolta toistemme jaksamisesta ja rakennetaan yhdessä toimivampaa järjestötoimintaa!

Voivatko vapaaehtoiset tukea toistensa jaksamista myös yli yhteisörajojen? Partio ei ole ainoa nuorisjärjestö Suomessa. Suomessa on useita nuorisjärjestöjä, jotka toimivat samalla kentällä esimerkiksi paikallisesti, valtakunnallisesti tai jopa kansainvälisesti (Laitinen 2018, 52). Samanlaisten tai saman tyyppisten tehtävien sekä haasteiden parissa työskenteleviä vapaaehtoisia on siis luultavasti olemassa. Erilaiset yhteisöt ovat omalla tavallaan uniikkeja, mutta niistä löytyy silti myös samanlaisia elementtejä. Esimerkkinä vaikka vapaaehtoisten rekrytoinnin luomat haasteet. Mielestäni yhteistyö kannattaa ja siinä on voimaa. Kaikkia työkaluja ei kannata jokaisen yhteisön keksiä uudestaan, vaan oppia voidaan hakea myös muista yhteisöistä ja samalla jakaa omia hyviä käytänteitä muille.

Tämän opinnäytetyön prosessin aikana kuvani partion vapaaehtoisten pestauksen käytöstä vahvistui sekä antoi uusia näkökulmia. Osa havainnoistani ei varmastikaan ollut uusia, sillä pestauksesta on varmasti olemassa paljon hiljaista tietoa eri partio yhteisöissä. Tämän opinnäytetyön myötä sitä on tutkittu sekä tuotu kirjalliseen muotoon. Pestaus periaatteena on mielestäni

hyvä ja kyselyideni perusteella toimiva, jos sitä muistetaan käyttää. Sitä pitää uskaltaa muokata niin, että se palvelee sekä pestajaa että pestattua henkilöä. Vapaaehtoisten voimin toimiva yhteisö on niin vahva kuin sen vapaaehtoisetkin. Eli pidetään toisista huolta, jotta saadaan myös tulevaisuudessa laadukkaita harrastusmahdollisuuksia sekä vaikutuspaikkoja vapaaehtoisille!

LÄHTEET

- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry 2018. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 14.11.2020. <https://wiki.humak.fi/pages/viewpage.action?pageId=2984101&pre-view=%2F2984101%2F18056962%2FOpinn%C3%A4ytety%C3%B6prosessin+eetti-set+suositukset+muistilistat+opiskelijalle+ja+ohjaajalle+2018.pdf>
- Boser Ulrich 2020. Learning by doing: What fo you need to know. Viitattu 18.3.2021 <https://www.the-learning-agency-lab.com/the-learning-curve/learning-by-doing>
- Ducker, Peter & Kankkunen Anna-Mari 2008. Voittoa tavoittelemattoman organisaation johtaminen: Käytäntö ja periaatteet. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Fossi Ritva & Jokinen Sanna 1996. Mitä on seikkailukasvatus? - Katsaus seikkailukasvatuksen perusteisiin. Jyväskylän yliopisto. kastatusieteen pro gradu -tutkielma. viitattu 4.12.2020. http://www.outwardbound.fi/tiedostot/Kirjallisuus/Mita_on_seikkailukasvatus.pdf
- Hong Mui. 2019. Soluessee: Tutkimuskysymysten luominen ja niiden oikeaoppinen analysointi. Proakatemia. Viitattu 17.12.2020 <https://essee pankki.proakatemia.fi/soluessee-tutkimuskysymysten-luominen-ja-niiden-oikeaoppinen-analysointi/>
- Hänninen Maya, Jaarva Meeri-Maaria, Palonen Mika, Piironen Mari, Setälä Mari 2019. Partion vapaaehtoistoiminnan linjaukset. Viitattu 5.11.2020 https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2019/03/vapaaehtoistoiminnan_linjaukset_2019.pdf
- Kaikkonen Jenni 2015. Vapaaehtoisten hyvinvoinnin tukeminen Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:ssä: Vertaistukea vapaaehtoistyöhön ja muita kehittämisideoita Viitattu 24.4.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201505045783>
- Kamppari Elina 2020. Voiko vapaaehtoistehtävästä antaa potkut? Tutkimus vapaaehtoistehtävien päättymisestä partiossa. Viitattu 29.3.2021. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/338242/Opin%C3%A4ytety%C3%B6_Elina%20Kamppari.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Kansalaisareena 2020. Viitattu 14.12.2020. <https://www.suomi.fi/kansalaiselle/oikeudet-ja-velvollisuudet/perusoikeudet-ja-vaikuttaminen/opas/vapaaehtoistyö>
- Kanter Beth & Sherman Aliza 2017. The happy, healthy nonprofit. (e-kirja) Hoboken: John Wiley & sons.
- Karreinen Lari 2021. Viitattu 14.2.2021. Innosta vapaaehtoisia selkeillä tehtävillä – verkossa ja liveinä <https://osana.fi/vapaaehtoisten-rekrytoiminen-verkossa/?fbclid=IwAR3x3ADhWEOUj02TRehPJ1CKS2vhJSqzequ8Ax6FHBTawapP-OuThPN5R6k>
- Kuula Arja 2015. Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.
- Kuusi, Osmo 1999. Delfoi-menetelmä. Viitattu 24.4.2020 <https://metodix.fi/2014/05/19/kuusi-delfoi-metodi/>

- KvantiMOTV 2020a - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Viitattu 1.12.2020 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_2_4.html
- KvantiMOTV 2020b - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Viitattu 4.12.2020 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html
- Laitinen Hanna. 2018. Nuorten, valtion vai markkinoiden asialla? Nuorisjärjestöjen hybridit toimintalogiikat. Väitöskirja. JYU Dissertations 31. University of Jyväskylä.
- Leskisenoja Eliisa 2016. Vuosi koulua, vuosi iloa: PERMA-teoriaan pohjautuvat luokkakäytänteet kouluilun edistäjinä. Viitattu 6.1.2021. <https://lauda.ulapland.fi/handle/10024/62568>
- Madison Melissa 2021. The PERMA Model: Your Scientific Theory of Happiness. Viitattu 18.3.2021 <https://positivepsychology.com/perma-model/>
- Marjovuo Ari 2014, Vapaaehtoistyön ytimessä. Järjestömuotoinen vapaaehtoistyö sosiaalisten representaatioiden näkökulmasta. Helsinki: Unigrafia
- Milbourn Ben, Black Melissa & Angus Buchanan 2019. Why People Leave Community Service Organizations: A Mixed Methods Study. VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations.
- Nöjd Taija 2015 (toim.) Laatu! Tuloksia! Katsaus nuorisotyön arviointiin. Lappeenrannan kaupungin nuorisotoimi.
- Pascha Mariana 2021. The PERMA Model: Your Scientific Theory of Happiness. Viitattu 1.2.2021 <https://positivepsychology.com/perma-model/>
- Scouts 2020. The Story of Scouting. Viitattu 29.11.2020 <https://www.scout.org/scout-history>
- Seligman, M. E. P. 2011. Flourish: A visionary new understanding of happiness and wellbeing. New York: Simon & Schuster
- Seligman M.E.P, Csikszentmihalyi M 2000. Positive Psychology: An Introduction. American Psychologist. Viitattu 18.3.2021 https://www.researchgate.net/publication/11946304_Positive_Psychology_An_Introduction
- Suomen Partiolaiset ry 2019. Partion vapaaehtoistoiminnan linjaukset. Viitattu 1.12.2020 https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2019/03/vapaaehtoistoiminnan_linjaukset_2019.pdf
- Suomen Partiolaiset ry 2020a. Miksi kasvu? Viitattu 14.11.2020 <https://www.partio.fi/lippukunnille/lippukunnan-johtaminen/lippukunnan-hyvinvointi/lippukunnan-kasvu/miksi-kasvu/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020b. Mitä Partio on? Viitattu 29.11.2020 <https://www.partio.fi/tulemukaan/mita-partio-on/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020c. Partio-ohjelma. Viitattu 29.11.2020 <https://partio-ohjelma.fi/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020d. Partiomenetelmä. Viitattu 1.12.2020 <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/partiomenetelma/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020e. Organisaatio. Viitattu 1.12.2020 <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/organisaatio/>

- Suomen Partiolaiset ry 2020f. Partio-ohjelma. Viitattu 1.12.2020 <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020g. Johtaminen Partiossa. Viitattu 1.12.2020 <https://www.partio.fi/lippukunnille/pestien-tuki/johtaminen-partiossa/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020h. Maailmanjärjestöt. Viitattu 1.12.2020 <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/organisaatio/maailmanjarjestot/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020i. Pestaajan ohjeet. Viitattu 15.12.2020 <https://www.partio.fi/lippukunnille/pestien-tuki/pesti-ja-pestaaminen/pestaajan-ohjeet/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020k. Pestiävain. Viitattu 15.12.2020 <https://www.partio.fi/lippukunnille/pestien-tuki/pesti-ja-pestaaminen/pestiavain/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020l. Kasvatustavoitteet. Viitattu 17.3.2021 <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/kasvatustavoitteet/>
- Suomen Partiolaiset ry 2020m. Strategia. Viitattu 17.3.2021 <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/strategia/>
- Suomi.fi 2020. Vapaaehtoistyö. Viitattu 14.12.2020 <https://www.suomi.fi/kansalaiselle/oikeudet-ja-velvollisuudet/perusoikeudet-ja-vaikuttaminen/opas/vapaaehtoistyö>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta, Toimituskunta: Krista Varantola (pj.), Veikko Launis, Markku Helin, Sanna Kaisa Spoof & Sanna Jäppinen (siht.) 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 14.11.2020. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Valliluoto Sari 2014. Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja esteistä. Viitattu 18.3.2021. Helsinki: Kopio Niini Oy
- Ypyä Lotta 2021. Vapaaehtoisten psykososiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen johtamistehävissä. Viitattu 29.3.2021. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/362438/Ypya_Lotta.pdf?sequence=2&isAllowed=y

LIITTEET

LIITE 1: VAPAAEHTOISTEN PESTAAMISTA KOSKEVAN KYSELYN KYSYMYKSET

Tutkimuskysely Pestatut vapaaehtoiset

Hei! Nimeni on Joni Heikkinen ja olen Humanistisen ammattikorkeakoulun ylemmän yhteisöpedagogi-tutkinnon opiskelija. Tämä kysely toimii aineistona opinnäytetyölleni, joka käsittelee vapaaehtoisten jaksamista ja se on tarkoitettu partion piiritason sekä keskusjärjestön vapaaehtoisille. Partion vuosien 2021–2026 strategian yhtenä osana on "Partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä" minkä toteutumista myös tämä työ pyrkii edistämään.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on "Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista". Tässä kyselyssä ei kerätä henkilötietoja. Kyselyn tuloksia säilytetään Suomen Partiolaisten Webropol -arkistossa ja niitä voidaan hyödyntää myös muissa tutkimuksissa. Pääasiallinen käyttö tulee kuitenkin olemaan opinnäytetyöni, joka on julkisesti luettavissa keväällä 2021. Opinnäytetyön tuotoksena syntyy "Vapaaehtoisen pestausopas" jota myös muut järjestöt sekä yhteisöt voivat hyödyntää.

Haluaisitko kysyä jotain tästä kyselystä tai opinnäytetyöstäni? Voit olla minuun yhteydessä sähköpostitse osoitteeseen joni.heikkinen@partio.fi.

KYSYMYKSET

1. Toimitko piirijärjestössä vai keskusjärjestössä vapaaehtoistehtävässä?
  - a. Piiritason vapaaehtoisena
  - b. Keskusjärjestön vapaaehtoisena
  - c. Molemmissa
2. Vastaajan sukupuoli
  - a. Mies
  - b. Nainen
  - c. Muu
3. Valitse alta parhaiten ikääsi kuvaava vaihtoehto
  - a. Alle 18-vuotias
  - b. 18–22-vuotias
  - c. 23–29-vuotias
  - d. 30–40-vuotias

- e. 41–50-vuotias
  - f. Yli 50-vuotias
4. Kuinka pitkään olet harrastanut partiota? Valitse itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.
- a. Alle vuoden
  - b. 1 vuosi
  - c. 3 vuotta
  - d. 5 vuotta
  - e. 10 vuotta
  - f. Yli 10 vuotta
5. Onko partion pestausjärjestelmä sinulle tuttu?
- a. Kyllä
  - b. Ei
6. Onko sinut pestattu tehtävääsi?
- a. Kyllä
  - b. Ei
7. Pestattiinko sinut partion pestausmenetelmän mukaisesti?
- a. Kyllä
  - b. Ei
8. Miten pestauksesi toteutettiin? Kävittekö pestikeskustelun kasvokkain vai täytittekö vain lomakkeet omilla tahoillanne?
9. Miten pestaus on tukenut pestiäsi vapaaehtoisena?
10. Miten koet pestauksen vaikuttavan jaksamiseen pestissäsi? Antaako pestaus sinulle esimerkiksi kuvaa siitä kuinka tärkeä osa organisaatiota olet tai antaako se sinulle puhtia pestissä toimimiseen?
11. Tulisiko pestausta mielestäsi kehittää?
- a. Kyllä
  - b. Ei
12. (Tämä kysymys avautui, jos vastasi edelliseen kyllä) Miten pestausta tulisi mielestäsi kehittää?
13. Miten partion pestausjärjestelmä voisi tukea paremmin vapaaehtoisen jaksamista pestissä?
14. Mitä muita ajatuksia pestaus tai pesti sinussa herättää?

Kiitos kun sain viedä hetken aikaasi! Vastauksesi sekä mielipiteesi ovat minulle tärkeitä. Jos sinulla tulee jotain kysyttävää aiheeseen liittyen, laita minulle sähköpostia osoitteeseen joni.heikkinen@partio.fi.

Tutkimuskysely Pestaamattomat vapaaehtoiset

Hei! Nimeni on Joni Heikkinen ja olen Humanistisen ammattikorkeakoulun ylemmän yhteisöpedagogi-tutkinnon opiskelija. Tämä kysely toimii aineistona opinnäytetyölleni, joka käsittelee vapaaehtoisten jaksamista ja se on tarkoitettu partion piiritason sekä keskusjärjestön vapaaehtoisille. Partion vuosien 2021-2026 strategian yhtenä osana on "Partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä" minkä toteutumista myös tämä työ pyrkii edistämään.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymys on "Miten partion pestausjärjestelmää tulisi kehittää, että se tukisi paremmin vapaaehtoisen hyvinvointia ja jaksamista". Tässä kyselyssä ei kerätä henkilötietoja. Kyselyn tuloksia säilytetään Suomen Partiolaisten Webropol -arkistossa ja niitä voidaan hyödyntää myös muissa tutkimuksissa. Pääasiallinen käyttö tulee kuitenkin olemaan opinnäytetyöni, joka on julkisesti luettavissa keväällä 2021. Opinnäytetyön tuotoksena syntyy "Vapaaehtoisen pestausopas" jota myös muut järjestöt sekä yhteisöt voivat hyödyntää.

Haluaisitko kysyä jotain tästä kyselystä tai opinnäytetyöstäni? Voit olla minuun yhteydessä sähköpostitse osoitteeseen joni.heikkinen@partio.fi.

KYSYMYKSET

1. Toimitko piirijärjestössä vai keskusjärjestössä vapaaehtoistehtävässä?
  - a. Piiritason vapaaehtoisena
  - b. Keskusjärjestön vapaaehtoisena
  - c. Molemmissa
2. Vastaajan sukupuoli
  - a. Mies
  - b. Nainen
  - c. Muu
3. Valitse alta parhaiten ikääsi kuvaava vaihtoehto
  - a. Alle 18-vuotias
  - b. 18–22-vuotias

- c. 23–29-vuotias
  - d. 30–40-vuotias
  - e. 41–50-vuotias
  - f. Yli 50-vuotias
4. Kuinka pitkään olet harrastanut partiota? Valitse itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.
- a. Alle vuoden
  - b. 1 vuosi
  - c. 3 vuotta
  - d. 5 vuotta
  - e. 10 vuotta
  - f. Yli 10 vuotta
5. Onko partion pestausjärjestelmä sinulle tuttu?
- a. Kyllä
  - b. Ei
6. Onko sinut pestattu tehtävääsi?
- a. Kyllä
  - b. Ei
7. Kerro omin sanoin, miksi sinua ei ole pestattu tehtävääsi??
8. Oletko vaatinut pestausta tai pestikeskustelua?
- a. Kyllä
  - b. Ei
9. Koetko, että pestaamattomuus vaikuttaa pestiisi?
- a. Kyllä
  - b. Ei
10. (Tämä kysymys avautui, jos vastasi edelliseen kyllä) Miten koet pestaamattomuuden vaikuttavan pestiisi?
11. Koetko, että pestaamattomuus vaikuttaa pestissä jaksamiseen?
- a. Kyllä
  - b. Ei
12. (Tämä kysymys avautui, jos vastasi edelliseen kyllä) Miten koet pestaamattomuuden vaikuttavan jaksamiseen pestissäsi?
13. Tulisiko pestausta mielestäsi kehittää?
- a. Kyllä

b. Ei

14. (Tämä kysymys avautui, jos vastasi edelliseen kyllä) Miten pestaus tulisi mielestäsi kehittää?
15. Miten partion pestausjärjestelmä voisi tukea paremmin vapaaehtoisen jaksamista pestissä?
16. Mitä muita ajatuksia pestaus tai pesti sinussa herättää?

Kiitos kun sain viedä hetken aikaasi! Vastauksesi sekä mielipiteesi ovat minulle tärkeitä. Jos sinulla tulee jotain kysyttävää aiheeseen liittyen, laita minulle sähköpostia osoitteeseen joni.heikkinen@partio.fi.

LIITE 2: PESTAAJIEN PESTAAMISTA KOSKEVAN ASIAN- TUNTIJAPANEELIN KYSYMYKSET SEKÄ VÄITTÄMÄT

Asiantuntijapaneelin alkuviesti:

Paneelissa on väittämiä, joihin pääset antamaan mielipiteesi nelikentässä sekä sanallisina kommentteina. Jokaisella sivulla on lihavoitu väittämä sekä seliteteksti, jonka lopussa on kysymys, johon toivon teiltä vastauksia. Klikkaa hiirellä - tai mobiililaitteessa sormella - sopiva kohta nelikentästä, joka koostuu kahdesta muuttujasta. Vaaka-asteikolla määritellään kuvatun väitteen todennäköisyys ja pystyasteikolla toivottavuus. Jos klikkaus ei ensi kerralla osu kohdalleen voit klikata asteikkoa uudelleen. Perinteisen Delfoin tavoin oma kanta saa muuttua paneelikierroksen aikana sitä mukaa, kun pääset tutustumaan muiden kommentteihin ja perusteluihin, joita on lupa myös kommentoida.

Väite 1

Kaikki keskus- tai piirinjärjestössä toimivat vapaaehtoiset on pestattu tehtävänsä.

Kaikki keskus- tai piirinjärjestössä toimivat vapaaehtoiset pestataan heidän tehtäviinsä ja pestikeskustelut käydään ohjeen mukaisesti. Pestaus tukee vapaaehtoisen tehtävän hoitamista, pestissä jaksamista sekä asettaa selkeät raamit toiminnalle. Kaikilla vapaaehtoisilla on oikeus pestautamiseen.

Keskustele kommenttikentässä: Missä vaiheessa vapaaehtoisen täytyy mielestäsi viimeistään tehdä pestisopimus?

Väite 2

Pestikeskusteluja käydään useampi kuin yksi, jos pesti on aikamääreellisesti pitkä.

Pestikeskustelussa pestaaaja sekä pestattava määrittelevät ajan ja tarpeen välipestikeskustelulle. Jos pesti on kestoaltaan pitkä esimerkiksi 2 vuotta, voidaan sopia enemmän kuin yksi välipestikeskustelu. Keskustelujen ei tarvitse olla jäykkiä tai kankeita, vaan niitten tehtävä on antaa pestatulle paikka, jossa hän pääsee keskustelemaan pestiinsä liittyvistä asioista. Näistä esimerkeinä oma kehitys pestin aikana, pestin vaatimukset sekä miten jatkaa pestissä eteenpäin. Pestikeskustelu toimii vapaaehtoisen jaksamisen apuna, sillä niistä saa tukea, ajatuksia ja pohdintoja omasta kehityksestä sekä tsemppausta pestiin.

Keskustele kommenttikentässä: Monta välipestikeskustelua pestin aikana mielestäsi pitäisi järjestää ja millaisella aikajänteellä?

Väite 3

Pestinkuvaus vastaa pestiä

Pestien rekrytointi-ilmoitukset vastaavat pestin sitä, mitä pesti todellisuudessa on. Pestin kuvauksessa ilmaistaan selkeästi pestin vaatimukset sekä pestin vaatima ajankäyttö. Tällä tavalla vapaaehtoinen osaa pestiin hakiessaan huomioida pestin vaatimukset sekä huomioida ajankäyttöään pestissä. Tällä tavalla jokainen pystyy hakemaan pestiin, joka ei ylikuormita tai vaaranna jaksamista.

Keskustelu kommenttikentässä: Millainen on mielestäsi hyvä pestikuvaus?

Väite 4

Pestin päätyttyä vapaaehtoista muistetaan tehdystä työstä

Vapaaehtoisen pestin päättyessä häntä muistetaan tavalla tai toisella. Muistamisen ei tarvitse olla ansiomerkki, vaan se voi olla yhteinen kahvitilaisuus pestiajan kanssa tai jokin muistoesine. Muistaminen voi olla osa päätöspestikeskustelua. Muistettu vapaaehtoinen kokee pestin olleen merkittävä ja tämä vahvistaa hänen hyvinvointiaan. Positiivinen muisto pestistä voi edesauttaa uuteen pestiin hakeutumista.

Keskustele kommenttikentässä: Miten vapaaehtoista tekijää tulisi muistaa pestin päätyttyä?

Väite 5

Pestillä on oltava selkeä alku sekä selkeä loppu

Pestisopimukseen määritellään selkeä alku sekä selkeä loppu. Näin vapaaehtoinen tietää milloin tehtävä alkaa ja loppuu. Tämä tukee vapaaehtoisen jaksamista, sillä hän tietää kuinka pyrkiä suunnittelemaan oman pestinsä ajankäyttöä. Vapaaehtoinen osaa näin myös suunnitella etukäteen mahdollisia uusia pestejä tai entisen pestin jatkamista uudella sopimuksella. Tai vaikka suunnitella perehdytyspaketin seuraajalleen.

Keskustelu kommenttikentässä: Millä tavalla pestin alun ja lopun määrittäminen tukee mielestäsi vapaaehtoisen jaksamista?

Väite 6

Pestikeskustelut käydään suunnitellusti

Pestikeskustelu on tärkeä paikka pestatulle vapaaehtoiselle. Siinä käydään läpi pestatun tunteuksia, kokemuksia, toiveita sekä murheita. Tästä syystä pestajaan on hyvä pitää kiinni pestikeskustelujen järjestämisestä. Pestikeskustelu on tärkeä paikka vapaaehtoisen jaksamisen tukemisen kannalta.

Keskustelu kommenttikentässä: Miten varmistat sen, että pestikeskustelut käydään suunnitellusti?

Väite 7

Pestaus tukee vapaaehtoisen tekijän jaksamista vapaaehtoistehtävässään

Pestaus on yksi vapaaehtoisen jaksamista ja hyvinvointia tukeva tekijä. Se antaa vapaaehtoiselle raamit ja tiedot tuesta sekä odotuksista hänen työtään kohtaan. Pestikeskustelut mahdollistavat omaan osaamiseen liittyvät pohdinnat sekä onnistumisen tunteiden jakamisen pestajaan kanssa. Ilman pestausa vapaaehtoinen tekijä on hukassa ja ilman suuntaa tekemisensä kanssa.

Miten mielestäsi pestaus tukee vapaaehtoisen jaksamista?

LIITE 3: SAATETEKSTI MICROSOFT TEAMS -RYHMIIN

Alla on kyselyni lyhyt somesaateteksti:

”Hei! Nimeni on Joni Heikkinen ja toimin Järvi-Suomen Partiolaisten kasvatuskoordinaattorina, mutta olen myös Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija. Opiskelen ylempää yhteisöpedagogi -tutkintoa. Teen opinnäytetyötä, joka käsittelee vapaaehtoisten jaksamista sekä pestaaamista. Haluaisin osallistaa partiopiirien sekä keskusjärjestön vapaaehtoiset vastaamaan opinnäytetyöhöni liittyvään kyselyyn! Kysely toimii yhtenä aineistona opinnäytetyölleni. Olkaa hyvät ja vastatkaa kyselyyn sekä välittäkää kyselyä eteenpäin omissa verkostoissanne. Vastausaikaa kyselyyn on 15.12.2020 asti.

Linkki kyselyyn: [LINKKI OLI TÄSSÄ](#)

Kiitokset vastauksistanne jo etukäteen!”

LIITE 4: EDELPHIN ETUSIVUN VIESTI

Alla eDelphi -järjestelmän panelisteille tarkoitettun etusivun tervetuloa viesti.

”Hyvä panelisti!

Hei! Nimeni on Joni Heikkinen ja olen Humanistisen ammattikorkeakoulun ylemmän yhteisöpedagogi-tutkinnon opiskelija. Tämä sähköinen paneelikeskustelu toimii aineistona opinnäytetyölleni, joka käsittelee vapaaehtoisten jaksamista ja se on tarkoitettu partion piiritason sekä keskusjärjestön vapaaehtoisille. Partion vuosien 2021–2026 strategian yhtenä osana on "Partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä" minkä toteutumista myös tämä työ pyrkii edistämään.

Tässä paneelissa on tarkoitus saada esiin pestaajien näkökulmia pestaamisesta. Paneelin vastaanminen vie aikaa noin 15 minuuttia. Paneelin kysymykset on luotu partion piiri- sekä keskusjärjestötason vapaaehtoisille tehdyn kyselyn vastauksista nousseiden teemojen avulla. Tämän asiantuntijapaneelin tavoitteena on saada lisätietoa siitä, miten pestausta tulisi kehittää vapaaehtoisten jaksamisen kannalta. Te arvon panelistit olette asiantuntijoita, jotka pääsevät kehittämään pestausta! Vastatkaa rohkeasti ja keskustelkaa kommenttikentässä! Mieliapiteenne on tärkeä!

Paneeli on auki 5.2. saakka. Näette toistenne vastaukset ja pääsette kommentoimaan niitä anonyymisti. Lähetän muistutusviestin ennen paneelin sulkeutumista, jotta voitte käydä vielä keskustelua paneelissa.

Tämä etänä tapahtuvan asiantuntijapaneelin toteuttajana toimin minä, Joni Heikkinen. Toimin Järvi-Suomen Partiolaiset ry:n kasvatustuokordinaattorina opiskelujeni lisäksi. Paneelissa kerättyä tietoa säilytetään opinnäytetyön kirjoittamisprosessin ajan eDelphi -järjestelmässä minun tunnusteni takana, jonka jälkeen se taltioidaan työkoneelleni. Tästä paneelista saatuja tietoja voidaan hyödyntää myös muissa tutkimuksissa. Pääasiallinen käyttö tulee kuitenkin olemaan opinnäytetyöni, joka on julkisesti luettavissa keväällä 2021. Paneelikeskustelun vastaukset ovat anonyymejä. Opinnäytetyön tuotoksena syntyy "Vapaaehtoisen pestausopas" jota myös muut järjestöt sekä yhteisöt voivat hyödyntää.

Haluaisitko kysyä jotain tästä kyselystä tai opinnäytetyöstäni? Tai onko käyttämässäni välineessä joku tekninen ongelma? Voit olla minuun yhteydessä sähköpostitse osoitteeseen joni.heikkinen@partio.fi.”

LIITE 5: JÄRVI-SUOMEN PARTIOLAISTEN PESTISOPI- MUS

JÄRVI-SUOMEN PARTIOLAISET ry PESTISOPIMUS

Pestatun nimi:

Pestin nimi:

Pestaajan nimi:

Pestin sisältö	
<input type="text"/>	
Pestiin liittyvät vastuut	
<input type="text"/>	
Miten haluat kehittyä vuorovaikutuksessa, visioinnissa, itsesi johtamisessa ja toimeenpanossa?	
<input type="text"/>	
Mitä haluat oppia pestissä?	
<input type="text"/>	
Mitkä asiat motivoivat sinua toimimaan tässä pestissä?	
<input type="text"/>	
Millaista perehdytystä (ml. koulutukset) tarvitset pestissä toimimiseen?	
<input type="text"/>	
Mistä / keneltä saat apua pestissä toimimiseen?	
<input type="text"/>	
Pestin kesto (alku- ja loppupäivämäärät)	Välipestikeskustelun ajankohta
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Pestien edellyttämä ajankäyttö	Pestiä varten käytettävissä oleva aika
Muita pestin kannalta tärkeitä asioita	

Aika ja paikka

Pestattava

Pestaaja

Alkuperäinen pestilomake jää pestattavalle, kopio pestaajalle, joka toimittaa kopion partiotoimistoon.

PESTIKESKUSTELU

Pestisopimuksen laatimisen yhteydessä käytävän pestikeskustelun tarkoitus on helpottaa ja selkeyttää pestin sisältämiä vastuualueita ja tehtäviä sekä pestattavalle että pestaaajalle.

Pestisopimukseen kootaan pestin kannalta tärkeimmät asiat. Pestikeskustelun aikana pestisopimus on työkalu. Pestisopimusta yhdessä tarkastellen on helpompaa varmistaa, että muodostuu yhteinen kuva pestin liittyvistä asioista ja molemmat voivat sitoutua pestin kokonaisuuteen.

Tavoitteena on, että pestikeskustelun jälkeen pestaaajalle ja pestattavalle jäävät samat tiedot.

APUKYSYMYKSIÄ PESTIKESKUSTELUUN

Pesti ja sen sisältö

- › Mikä pesti on kyseessä eli mikä on pestin nimi?
- › Kenelle olen vastuussa pestistäni? Kuka on pestiesimieheni?
- › Mihin kokonaisuuteen ja minkä osa-alueen alle pesti kuuluu?
- › Millaisia vastuita ja tehtäviä pestiin käytännössä kuuluu?

Pestatun kehittyminen pestissä

- › Miten pestattu haluaa kehittää partiopesteissä keskeisiä osaamisia (vuorovaikutustaitoja, visiointitaitoja, itsensä johtamisen taitoja ja toimeenpanotaitoja)?
- › Mitä pestattu haluaa oppia pestissä?
- › Mitkä asiat motivoivat pestattua toimimaan pestissä? Miksi pestattu haluaa aloittaa pestissä ja millaiset asiat kannustavat häntä tekemään pestiin kuuluvat tehtävät hyvin?

Tuki ja perehdytys

- › Millaista perehdytystä pestissä toimimista varten tarvitaan?
- › Tukisiko jokin koulutus pestissä menestymistä? Jos kyllä, milloin pestattu osallistuu koulutukseen?
- › Kuka perehdyttää pestatun tehtävään?
- › Milloin perehdytys tapahtuu?
- › Ketkä ovat tärkeimpiä tuki- ja yhteistyöhenkilöitä ja -ryhmiä pestissä toimimista varten?
- › Milloin perehdytys tapahtuu?

Pestin toteuttamisen mahdollisuudet

- › Miten pitkäksi ajaksi pestissä toimimisesta sovitaan? Kaikki partiopestit ovat lähtökohtaisesti määräaikaista!
- › Mikä olisi hyvä ajankohta välipestikeskustelulle? Välipestikeskustelussa tarkastellaan, miten pestissä toimiminen on sujunut pestissä aloittamisen jälkeen ja sovitaan jatkosta.
- › Paljonko pestaaaja arvioi pestin edellyttävän aikaa?
- › Paljonko pestattu arvioi hänellä olevan aikaa käytettävissä pestiä varten? Jos pestaaajan edellyttämä ja pestatun käytettävissä oleva aika ovat kovin kaukana toisistaan, on syytä keskustella jo tässä vaiheessa tehtävistä, jotta pesti tuntuu molemmille osapuolille mielekkäältä ja omaan elämäntilanteeseen sopivalta.

Muut asiat

- › Onko pestatulla tai pestaaajalla mielessä jotain muuta pestiin tai pestattavaan vaikuttavaa?

LIITE 6: PIENI OPAS PESTAAMISEEN

PIENI OPAS VAPAAEHTOISTEN REKRYTOINTIIN ELI PESTAAMISEEN

Kirjoittanut Joni Heikkinen

PESTAUKSESTA UUTTA RYHTIÄ VAPAAEHTOISTEN JOHTAMISEEN

Mikä on pesti? Pesti on partiossa käytettävä nimitys vapaaehtoisen tehtävästä, roolista tai tehtäväkokonaisuudesta. Se on sovitun mittainen sekä sisältöinen kokonaisuus, johon vapaaehtoinen saa tukea sekä mahdollisuuden kehittää omaa osaamistaan. Pesteissä pyritään huomioimaan henkilön omat vahvuudet, heikkoudet sekä mahdollisuus oppia uutta. Niissä voi olla vaatimuksia osaamisen suhteen. Esimerkiksi leirikokilta voidaan vaatia hygieniapassia, jotta varmistutaan tekemisen laadusta. Monet pestit ovat yleensä kuitenkin mukautuvia, joissa vaatimuksena on yksilön kiinnostus aihetta kohtaan ja halu kehittää itseään sekä toimintaa.

Miksi vapaaehtoiset tulisi pestata? Vapaaehtoiset tekijät sekä toiminnan mahdollistajat tulisi pestata, jotta he tietävät mitä heiltä odotetaan sekä millä reunaehdoilla he toimivat. Pestausta vahvistaa myös vapaaehtoisen jaksamista sekä hyvinvointia, sillä pestattu vapaaehtoinen tietää mitä häneltä vaaditaan sekä mistä saa tukea. Vapaaehtoiset toimijat ovat erilaisten järjestöjen sekä yhteisöjen tärkein osa. Ilman vapaaehtoisia ei ole välttämättä olemassaolevia tai järjestöjä, sillä vapaaehtoiset mahdollistavat sen olemassaolon.

Mistä saan tietoa pestauksesta? Alkuun pestauksessa pääset tämän oppaan avulla. Seuraavalla sivulla kerron tarkemmin pestauksesta sekä siihen liittyvistä asioista ja viimeisellä sivulla on visualisoitu pestauksen polku. Pestausta käytetään partiotoiminnassa ja sen valtakunnallisesta kehittämisestä Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.

Lue lisää pestaamisesta alla olevan linkistä:

<https://www.partio.fi/lippukunnille/pestien-tuki/pesti-ja-pestaaminen/>

PESTAUKSEN PÄÄKOHDAT

Milloin pestataan? Pestaus on hyvä hoitaa ennen vapaaehtoisen henkilön tehtävän aloittamista tai mahdollisimman lähellä tehtävän aloitusta. Tällä tavalla vältetään turhaa työtä sekä väärinymmärryksiä.

Kuka pestaa ja miten? Pestistä tehdään pestisopimus. Pestisopimus tehdään yhdessä yhteisymmärryksessä pestajaan kanssa. Pestisopimuksella tarkoitetaan yleensä kahden vapaaehtoisen tekemää sopimusta vapaaehtoisen tehtävästä tai roolista esimerkiksi jossain organisaatiossa tai organisaation projektissa. Pestajana voi toimia myös toimihenkilö. Pääasia on se, että pestajana toimii joku henkilö, joka tietää tehtävästä ja pystyy tukemaan sen toteuttamista. Perusmuotoisessa pestisopimuksessa määritellään ainakin seuraavat seikat: kuka pestaa ja kenet, mikä on pestin pituus sekä mistä pestiin saa tukea. Sopimuksessa voidaan sopia myös pestin suomista eduista sekä sen vaatimista koulutuksista.

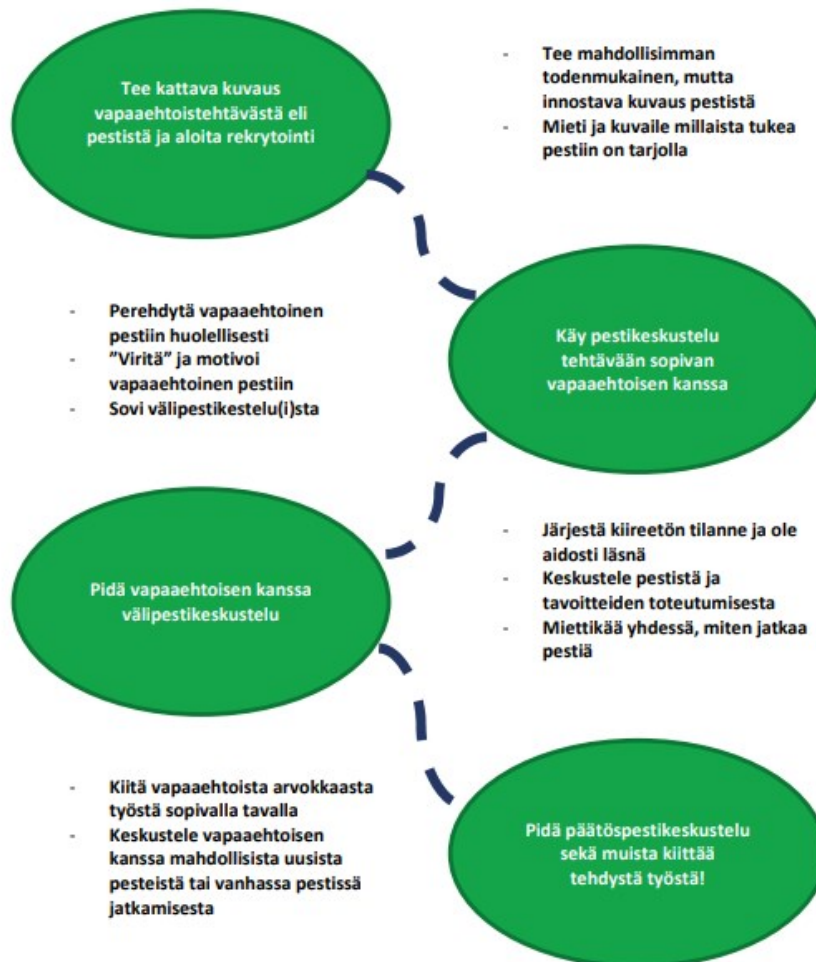
Mikä pestikeskustelu? Pestikeskustelut ovat paikkoja, jossa tarkastellaan pestiä sekä siihen liittyviä asioita. Pestikeskusteluja käydään yleensä pestin alussa, tarvittava määrä välipestikeskusteluja sekä loppupestikeskustelu. Pestikeskustelut ovat paikka, jossa kerrotaan pestin tärkeimpiä kohtia sekä tutkitaan yhdessä onnistumisia sekä kehittämisen paikkoja. Pestajien tulisi huolehtia siitä, että pestikeskustelut pidetään sekä sovitut asiat ovat sopivat kokoisia ja niistä pidetään kiinni.

Muista vapaaehtoista tehdystä työstä! Vapaaehtoisen muistaminen! Pestin päättyessä vapaaehtoista tulee muistaa tavalla tai toisella. Muistamisen ei välttämättä tarvitse olla mikään suurta ja ihmeellistä, vaan se voi olla yhteinen kahvitilaisuus pestajaan kanssa tai jokin muistoesine. Muistettu vapaaehtoinen kokee pestin olleen merkittävä ja tämä vahvistaa myös hänen hyvinvointiaan. Positiivinen muisto pestistä voi edesauttaa uuteen pestiin hakeutumista.

PESTAUKSEN POLKU:

Hyvinvoiva ja motivoiva vapaaehtoinen on paras käyntikortti yhdistykselle tai yhteisölle! Se innostaa myös muita tarttumaan toimeen sekä auttaa pitämään vanhat mukana toiminnassa! Sovella tämän oppaan tietoja omaan organisaatioosi sopivaksi. Vapaaehtoiset ovat monen järjestön ja yhteisön elinehto, joten pidetään niistä huolta!